

Toivakan kunnan talousarvio 2016
ja
taloussuunnitelma
2017 – 2018

YT-toimikunta 30.11.2015
Kunnanhallitus 7.12.2015
Kunnanvaltuusto 14.12.2015

Sisällysluettelo

YLEINEN OSA	7
1. Talousarvion suunnitteluperusteet	7
1.1. Yleisperustelut	7
1.2. Toivakka-tarina valtuustokaudelle 2013 – 2016	7
1.3. Talousarvion rakenne ja sitovuus	11
1.4. Tuloslaskelma	14
1.5. Henkilöstösuunnitelma 2016	16
KÄYTTÖTALOUSOSA	18
2. Keskusvaalilautakunta	18
2.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	18
2.2. Toimintaympäristön muutokset	18
3. Tarkastuslautakunta	19
3.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	19
3.2. Toimintaympäristön muutokset	19
4. Kunnanhallitus	20
4.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	20
4.2. Toimintaympäristön muutokset	20
4.3. Kunnan strategiaa tukevat sitovat tavoitteet	21
4.3.1. Yleishallinto	21
4.3.2. Hallinto- ja talousosasto	21
4.3.3. Henkilöstöhallinto	21
4.3.4. Elinkeinoitoimi	21
5. Perusturvalautakunta	23
5.1. Perusturvan hallinto	23
5.1.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	23
5.1.2. Toimintaympäristön muutokset	23
5.1.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	23
5.2. Lastensuojelu	24
5.2.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	24
5.2.2. Toimintaympäristön muutokset	25

5.2.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	25
5.3. Muut lasten ja perheiden palvelut	26
5.3.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	26
5.3.2. Toimintaympäristön muutokset	26
5.3.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	26
5.4. Vanhushuolto	27
5.4.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	27
5.4.2. Toimintaympäristön muutokset	27
5.4.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	28
5.5. Kehitysvammahuolto	29
5.5.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	29
5.5.2. Toimintaympäristön muutokset	29
5.5.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	29
5.6. Muut vanhusten ja vammaisten palvelut	30
5.6.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	30
5.6.2. Toimintaympäristön muutokset	30
5.6.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	30
5.7. Päihdehuolto	31
5.7.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	31
5.7.2. Toimintaympäristön muutokset	31
5.7.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	31
5.8. Terveydenhuolto	32
5.8.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	32
5.8.2. Toimintaympäristön muutokset	32
5.8.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	32
5.9. Muu sosiaali- ja terveystoimi	33
5.9.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	33
5.9.2. Toimintaympäristön muutokset	33
5.9.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	34
6. Sivistystoimenlautakunta	35
6.1. Sivistystoimen hallinto	35

6.1.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	35
6.1.2. Toimintaympäristön muutokset.....	35
6.1.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	35
6.2. Perusopetus.....	37
6.2.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	37
6.2.2. Toimintaympäristön muutokset.....	37
6.2.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	38
6.3. Esiopetus	39
6.3.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	39
6.3.2. Toimintaympäristön muutokset.....	39
6.3.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	40
6.4. Yleissivistävä koulutus	41
6.4.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	41
6.4.2. Toimintaympäristön muutokset.....	41
6.4.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	41
6.5. Kulttuuritoimi	42
6.5.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	42
6.5.2. Toimintaympäristön muutokset.....	42
6.5.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	42
6.6. Vapaa-aikatoimi.....	43
6.6.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	43
6.6.2. Toimintaympäristön muutokset.....	43
6.6.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	44
6.7. Varhaiskasvatus.....	45
6.7.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	45
6.7.2. Toimintaympäristön muutokset.....	45
6.7.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	46
7. Tekninen lautakunta.....	47
7.1. Teknisen toimen hallinto.....	47
7.1.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	47
7.1.2. Toimintaympäristön muutokset.....	47

7.1.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	47
7.2. Yhdyskuntasuunnittelu.....	48
7.2.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	48
7.2.2. Toimintaympäristön muutokset.....	49
7.2.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	49
7.3. Ympäristöjaosto	50
7.3.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	50
7.3.2. Toimintaympäristön muutokset.....	50
7.3.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	50
7.4. Liikenneväylät.....	51
7.4.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	51
7.4.2. Toimintaympäristön muutokset.....	51
7.4.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	51
7.5. Jätehuolto.....	52
7.5.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	52
7.5.2. Toimintaympäristön muutokset.....	52
7.5.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	52
7.6. Puistot ja yleiset alueet	53
7.6.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	53
7.6.2. Toimintaympäristön muutokset.....	53
7.6.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	53
7.7. Toimitilapalvelut.....	54
7.7.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	54
7.7.2. Toimintaympäristön muutokset.....	54
7.7.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	54
7.8. Muut toimitilapalvelut	55
7.8.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	55
7.8.2. Toimintaympäristön muutokset.....	55
7.8.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	55
7.9. Maa- ja metsäalueet.....	56
7.9.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus	56

7.9.2. Toimintaympäristön muutokset.....	56
7.9.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	56
7.10. Sisäinen palvelutoiminta	57
7.10.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus.....	57
7.10.2. Toimintaympäristön muutokset.....	57
7.10.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	57
7.11. Vesihuolto.....	58
7.11.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus.....	58
7.11.2. Toimintaympäristön muutokset.....	58
7.11.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite	58
8. Rahoitus.....	59

YLEINEN OSA

1. Talousarvion suunnitteluperusteet

1.1. Yleisperustelut

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston tulee hyväksyä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma tulee laatia siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Vuonna 2013 tilikauden ylijäämä oli 956 276,53 euroa, joka mahdollisti aikaisempien vuosien kertyneiden alijäämien kattamisen. Myös vuoden 2014 tilanne näyttää talousarviota laadittaessa hyvältä, syyskuun lopussa ylijäämää on 1 452 153,21 euroa.

Vuoden 2015 talousarvioesitys perustuu lautakuntakuntien tekemiin ehdotuksiin. Lautakuntien tehtävänä on huolehtia siitä, että valtuuston asettamat tavoitteet toteutuvat mahdollisimman hyvin toimintaan osoitettujen resurssien puitteissa.

1.2. Toivakka-tarina valtuustokaudelle 2013 – 2016

Toivakan visio

Maaseutumainen ja luonnonkaunis Toivakka on rohkeasti eteenpäin pyrkivä kasvukunta, jossa kaikkien on hyvä asua, yrittää ja tehdä työtä vastuullisen kuntatalouden turvatessa peruspalvelut.

Toivakan arvot ja toimintaperiaatteet

Toivakka on asukas- ja asiakaslähtöinen

Toivakka ammentaa kasvuvoimaa aktiivisista kuntalaisista, yhteisöistä ja kesäasukkaista. Palvelut mitoitetaan kysyntää vastaaviksi huomioiden kestävä kuntatalous. Tärkeintä on, että kuntalaisten ja kesäasukkaiden arki on sujuvaa ja yhteisöllisyyttä vahvistavaa.

Toivakka on yrittäjyyttä synnyttävä

Toivakan tulevaisuus rakentuu aktiivisen ja rohkean elinkeinopolitiikkaan ja maankäyttöön. Tarpeen vaatiessa tulee olla ”kokoaan suurempi” uutta synnyttäessä ja olemassa olevaa kasvattaessa.

Toivakka on lämmin ja luotettava

Toimimme vastuullisesti ja luottamusta herättäen unohtamatta ihmistä.

Päämäärät ja valtuustokauden tavoitteet

Asukkaat ja palvelut

Päämäärä

Toivakkalaiset ovat kuntaansa tyytyväisiä. Se turvaa oikein mitoitetuilla palveluilla sujuvan arjen. Kunta myös kannustaa kuntalaisia ja kesäasukkaita tulemaan mukaan kehittämään kunnan palveluita. Vastaavasti kuntalaiset ovat vastuullisia omassa elämässään ja heikko-osaisia ei jätetä vaan yhdessä kunnan kanssa tukea annetaan sitä tarvitseville.

Tavoitteet vuoteen 2017 mennessä

- Kunnan palvelut mitoitetaan vastaamaan kysyntää kestävää kuntataloutta unohtamatta
- Palvelut tuotetaan laadukkaasti, uusia toimintatapoja hyväksikäyttäen ja toimimattomista palveluista ja toimintamalleista ollaan valmiit luopumaan uuden tieltä
- Ennaltaehkäisevä toiminta ja omatoimisuuteen kannustavat palvelut ovat kiinteä osa muita palveluita
- Palveluita tuotetaan yhteistyössä kumppaneiden kanssa ja ennakkoluulottomiin kokeiluihin ollaan valmiita, mikäli asukkaan ja kesäasukkaan palvelukokemus oletettavasti parantuisi kokeilun myötä
- Kuntalaisia ja kesäasukkaita kannustetaan antamaan palautetta tarjotuista palveluista kehittämistyön perustaksi vuosittain toteutettavassa palvelukyselyssä.

Elinvoima ja yrittäjyys

Päämäärä

Eteenpäin pyrkivällä asenteella kunta on onnistunut luomaan tekemisen meningin Toivakkaan teollisuusalueen ja modernin yritysneuvontapalvelun kautta. Uusia yrityksiä syntyy vuosittain kasvattaen työpaikkaomavaraisuusastetta. Nykyisten yritysten toimintaympäristöön kohdistuviin haasteisiin haetaan aktiivisesti ratkaisuja turvaten ja vahvistaen yritysten olemassa olemista Toivakassa.

Maankäyttö Toivakassa on viisasta ja kasvusuuntiin kohdistunutta. Uusia asuinalueita kaavoitetaan vuosittain eikä maanhankintaa strategisilta alueilta kaihdeta. Toivakka rakentaa realistista ja uskottavaa kuntaimagoa aktiivisella tiedottamisella ja paikan markkinoinnilla kasvattaen kunnan vetovoimaa mahdollisten uusien asukkaiden ja yritysten keskuudessa.

Tavoitteet vuoteen 2017 mennessä

- Kunnan maankäyttö on johdonmukaista ja maanhankinnassa ollaan tarvittaessa rohkeita turvaten kunnan kehitys
- Kunta kaavoittaa valtuustokauden aikana 40 uutta pien- ja rivitalotonttia

- Kunta toimii aktiivisesti vuokratalomarkkinoilla, varmistaen omilla toimillaan uusien vuokratalojen syntyminen unohtamatta ”senioritaloa”
- Kunta kaavoittaa valtuustokauden aikana yli 20 hehtaaria teollisuudelle sopivaa kaava-aluetta
- Yrittäjille tarjotut palvelut ovat kysyntää vastaavia ja helposti saavutettavissa
- Tarvittaessa kunta on valmis ottamaan käyttöön kannustimia uusien asukkaiden ja yrittäjien sijoittumisen varmistamiseksi
- Kunta toimii aktiivisesti varmistaen onnistuneen ja mielenkiintoa herättävän viestinnän ja markkinoinnin toteutumiseksi
- Kyliä kehitetään niiden omiin vahvuuksiinsa tukeutuen
- Kunnan lävitse kulkevat valtavyylät otetaan kehittämisen painopisteiksi ja niihin tukeutuen kunta kasvattaa asukaslukua ja yrittäjyyttä

Talous ja johtaminen

Päämäärä

Toivakka on uudistanut organisaationsa ja palveluverkkonsa vastaamaan kysyntää ja talouden kantokykyä. Kunnan talous on saatu pitkäjänteisellä ja johdonmukaisella työllä kestävälle pohjalle ja talous on käännetty ylijäämäiseksi valtuustokauden loppuun mennessä, tarvittaessa vaikeiden ja raskaiden päätösten kautta.

Kunnan johtaminen ja poliittinen päätöksenteko pohjautuu hyvään ja riittävään valmisteluun. asiat päätetään avoimesti, eteenpäin menevällä asenteella luottamusta herättäen.

Johtaminen ja esimiestyö rakentuvat myönteiseen, ihmisiin luottavaan ihmiskäsitykseen. Työnantajana Toivakan kunta on kuunteleva, vuorovaikutusta rakentava ja johdonmukainen, sitouttaen työntekijät asetettuihin tavoitteisiin. Kannustaminen ja vastuullisuus omasta työstä ja työyhteisöstä on meidän yhteinen ylpeyden aihe.

Tavoitteet vuoteen 2017 mennessä

- Kunta on uudistanut organisaation vastaamaan talouden kantokykyä
- Palveluverkko on uudistettu vastaamaan talouden kantokykyä
- Poliittinen toiminta on johdonmukaista, eteenpäin pyrkivää, läpinäkyvää ja luottamusta herättävää
- Poliittista päätöksentekoa arvioidaan vuosittain kyselyiden avulla.
- Kunnan johtaminen ja esimiestyö on ammattimaista, johdonmukaista, alaisia arvostavaa ja uutta luovaa

- Kunnan työntekijät ovat tietoisia asetetuista työn tavoitteista ja ovat sitoutuneet asetettuihin tavoitteisiin
- Kunnan henkilökuntaa koulutetaan aktiivisesti ja hyvistä saavutuksista palkitaan asianmukaisesti kannustavan henkilöstöpolitiikan mukaisesti
- Työhyvinvointia mitataan vuosittain tehtävillä kyselyillä

1.3. Talousarvion rakenne ja sitovuus

Talousarvio 2016

Rakenne

Kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säännökset kuntalaissa. Tämän lisäksi Suomen Kuntaliitto antaa ohjeita ja suosituksia talousarviosta ja -suunnitelmasta.

Kunnan kirjanpitovelvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa on säädetty. Tältä osin sitovia ohjeita ja lausuntoja kunnille antaa kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

Kunnan toimintaa ja taloutta ohjataan vähintään kolmeksi vuodeksi laadittavalla taloussuunnitelmalla. Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, tuloslaskennan, investointien ja rahoituksen näkökulmasta.

Käyttötalousoosan avulla valtuusto ohjaa kunnan palvelutoimintaa. Käyttötalousoosassa valtuusto asettaa toimielimille ja niiden alaisille tehtäväalueille strategian ja hyväksytyihin toimenpideohjelmiin perustuvat toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa asetettujen tavoitteiden vaatimat määrärahat ja tuloarviot.

Investointiosan avulla ohjataan kunnan investointeja. Se sisältää investointisuunnitelmat talousarvio- ja suunnitelmavuosille. Investointiosan määrärahat valtuusto hyväksyy hankeryhmittäin ja hankkeittain.

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Rahoitusosan lopussa esitetään näiden yhteenlaskettu muutos, joka kuvaa rahavirtojen vaikutusta kunnan maksuvalmiuteen vuoden aikana.

Sitovuus

Kunnanvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnanhallitusta ja muita kunnan toimielimiä ja viranhaltijoita. Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 65 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitus-tarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus

muutoin toteutuu.

Kunnan tuloarviot ovat paitsi tavoitteellisia myös velvoittavia. Tuloarvio on valtuuston asettama tulotavoite, jonka olennainen alittuminen todennäköisesti vaikuttaa rahoituksen perusteisiin talousarviossa.

Talousarvion valtuustoon nähden sitova taso on tehtäväalueen tulot, menot ja toimintakate. Suunnitelmapoistot ja laskennalliset erät eivät ole sitovia määrärahoja.

Jos tehtävään osoitettu määräraha ei riitä, on hyvissä ajoin ennen sen loppumista ryhdyttävä toimenpiteisiin toiminnan supistamiseen ja/tai sovittamiseen jäljellä olevan määrärahan puitteissa. Määrärahan muutosesityksen kunnanvaltuustolle voi tehdä talousarviovuoden aikana viimeistään lokakuun 15. päivään mennessä, jos sopeuttamistoimenpiteissä ei ole onnistuttu. Esityksen perusteluissa on tällöin selvitettävä mihin toimenpiteisiin on ryhdytty lisämääräraha-tarpeen välttämiseksi.

Verotulot

Talousarviovuoden ja suunnitelmakauden verotuotot on arvioitu seuraavilla veroprosenteilla:

	TA2014	TA2015	TS2016	TS2017
Tulovero %	20,5	20,5	20,5	20,5
Kiinteistövero %				
yleinen	1,1	1,1	1,1	1,1
vakituiset asunnot	0,50	0,45	0,45	0,45
muut asuinrakennukset	1,1	1,1	1,1	1,1

Sekä tilinpäätöksessä että talousarviossa kunnallisverotuloina käsitellään maksuperusteisesti kunnalle kunakin vuonna tilitetyt verot. Maksuunpantu verotulo on taas kunakin verovuonna kuntalaisille maksettavaksi määrätty vero, jonka kertyminen kunnalle voi ajoittua useammalle vuodelle.

Tilivelvolliset

Tilivelvollisina pidetään kunnanhallituksen, lautakuntien jäseniä, esittelijöitä sekä tehtäväalueiden johtavia viranhaltijoita. Edellä mainittujen lisäksi tilivelvollisina voidaan pitää itsenäisestä tehtäväkonaisuudesta vastaavia viranhaltijoita. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia kunnanvaltuuston jäsenyydestä. Tilivelvollisuus rajaa ne henkilöt, joiden kohdalta on erikseen tehtävä tilinpäätöksen yhteydessä päätös siitä, voidaanko heille myöntää vastuuvapaus vai kohdistetaanko heihin joku muistutus. Tilivelvollisuudella tarkoitetaan oikeudellisen vastuunalaisuuden lisäksi vastuunalaisuutta

tehokkaasta johtamisesta tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vahvistaessaan talousarvion valtuusto hyväksyy tilivelvolliset.

Tilivelvollisia ovat:

- kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenet
- kunnanjohtaja
- johtavat viranhaltijat (hallintojohtaja, sivistystoimen johtaja, perusturvajohtaja, kehitysjohtaja)
- sosiaalityöntekijä, vapaa-aikasihteeri, vanhuspalvelujohtaja, päivähoiton johtaja, rakennus-tarkastaja, kirjastonjohtaja, kunnallisteknikko, ruokapalveluesimies

1.4. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMAOSA ulkoinen

1000 euroa

Tuloslaskelma	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018
Toimintatulot	2 334	2 287	2 434		0
Myyntitulot	951	1 046	1 140		
Maksutuotot	661	664	673		
Tuet ja avustukset	237	183	240		
Muut tulot	484	392	379		
Toimintamenot	14 223	15 305	15 946		0
Henkilöstömenot	6 462	6 495	7 032		
Palvelujen ostot	6 076	6 707	6 693		
Aineet, tarvikkeet, tavarat	832	1 039	1 108		
Avustukset	738	1 027	1 063		
Muut menot	112	35	49		
Toimintakate	11 889	13 017	13 512	13 790	13 764
Verotulot	7451	7564	7766	7800	7800
Valtionosuudet	5970	5964	6349	6349	6349
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot					
Muut rahoitustulot	38	47	42	42	42
Korkomenot	39	65	60	65	65
Muut rahoitusmenot	2	1	4	4	4
Vuosikate	1 529	491	581	332	357
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	421	507	588	680	731
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	200				
Tilikauden tulos	1 308	-15	-7	-347	-373
Poistoeron muutos	21	21	21	21	21
Tilikauden yli-/alijäämä	1330	5	14	-326	-352

TULOSLASKELMAOSA ulkoinen / sisäinen

1000 euroa

Tuloslaskelma	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018
Toimintatulot	4 071	4 186	4 731		0
Myyntitulot	1 983	2 078	2 269		
Maksutuotot	661	664	673		
Tuet ja avustukset	237	183	240		
Muut tulot	1 189	1 259	1 547		
Toimintamenot	15 961	17 204	18 243		0
Henkilöstömenot	6 462	6 495	7 032		
Palvelujen ostot	7 097	7 728	7 800		
Aineet, tarvikkeet, tavarat	844	1 050	1 117		
Avustukset	738	1 027	1 063		
Muut menot	818	902	1 229		
Toimintakate	11 889	13 017	13 512	13 790	13 764
Verotulot	7451	7564	7756	7800	7800
Valtionosuudet	5970	5964	6349	6349	6349
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot					
Muut rahoitustulot	38	47	42	42	42
Korkomenot	39	65	60	65	65
Muut rahoitusmenot	2	1	4	4	4
Vuosikate	1 529	491	581	332	357
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	421	507	588	680	731
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot	200				
Tilikauden tulos	1 308	-15	-7	-347	-373
Poistoeron muutos	21	21	21	21	21
Tilikauden yli-/alijäämä	1330	5	14	-326	-352

1.5. Henkilöstösuunnitelma 2016

Henkilöstösuunnitelmassa henkilöstöä tarkastellaan osana toiminnan ja talouden suunnittelua. Tarkoituksena on ottaa huomioon sellaiset toiminnassa tapahtuvat muutokset, jotka ovat ennakoitavissa ja joilla on vaikutusta henkilöstön rakenteeseen, määrään tai ammatilliseen osaamiseen. Henkilöstösuunnitelma sisällytetään yhteiseen taulukkoon. Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion yhteydessä henkilöstösuunnitelmassa esitetyn mukaiset virkojen ja toimien perustamiset. Henkilöstösuunnitelma sisältää vakinaisen henkilöstön ja pitkäkestoiset määräaikaistyytösuhteet, mutta ei sijaisia.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2016	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
YLEISHALLINTO				
Kunnanjohtaja	1	1	1	1
Hallintojohtaja	1	1	1	1
Tekninen johtaja	0,5	0,5/0*	0	0
Talous- ja hallintosihteeri	1	1	1	1
Palkkasihteeri	1	1	1	1
Palvelusihteeri	1	1	1	1
ATK-suunnittelija	1	0/1	1	1
Markkinointisuunnittelija	0,5	0,5	0,5	0,5
PERUSTURVA				
Sosiaalitoimisto				
Perusturvajohtaja	1	1	1	1
Sosiaalityöntekijä	1	1	1	1
Perhetyöntekijä	1	1	1	1
Työllisyyskoordinaattori	0	1	1	1
Etsivä nuorisotyöntekijä (hanke)	1	1	1	1
Vanhustyö				
Vanhuspalvelujohtaja	1	1	1	1
Sairaanhoidtaja	3	3	3	1
Muistihoitaja	0	1	1	1
Kotihoidon vastaava	1	1	1	1
Hoitaja	35	33	33	33
Osastoapulainen	1	1	1	1
Laitoshuoltaja (siirtyy tekniseen toimeen 2016)	2	0	0	0
SIVISTYSTOIMI				
Koulut				
Rehtori / sivistystoimenjohtaja	1	1	1	1
Koulusihteeri	1	1	1	1
Lehtori	4	4	4	4
Luokanopettaja	9	9	9	9
Erityisopettaja	1	1	2	2
Erityisopettaja (päätoiminen tuntiopettaja)	2	2	2	2
Esiluokan opettaja (päätoiminen tuntiopettaja)	1	1	1	1
Päätoiminen tuntiopettaja	2	2	2	2

*Kevät/syksy

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA 2016

	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Tuntiopettaja	6	6/7*	7	7
Koulunkäynninohjaaja	3	3	3	3
Esiluokan opettaja ma (tuntiopettaja/oppilasmäärä)	0	0/1*	1	1
Koulunkäynninohjaaja ma (tukityöllistetty)	1	1	1	1
Päivähoito				
Päivähoidon johtaja	1	1	1	1
Perhepäivähoitaja	3	2	2	2
Lastenhoitaja (eläköitymisiä)	10	10	10/9*	8
Lastentarhanopettaja (rakenneuudistuksen toteutt.)	3	4	5/6*	7
Lastenhoitaja ma	1/0*	2	1	1
Kirjastotoimi				
Kirjastonjohtaja	1/0*	0,85	1	1
Kirjastovirkailija	1	0,4	0,25	0,85/1*
Kirjastoavustaja	1	0,85	0,85	0,85
*Kevät/syky				
Vapaa-aikatoimi				
Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1
Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	0,5	1	1	1
Liikuntapaikkojen hoitaja	0,5	0,5	0,5	0,5

TEKNINEN TOIMI

Rakennustarkastaja-ymp.sihiteeri/kehitysjohtaja	1	1	1	1
Kunnallisteknikko	1	1	1	1
Kartoittaja ma.	1	1	1	1
Toimistosihiteeri	1	1	1	1
Kirvesmies	1	1	1	1
Kalustonhoitaja	0,5	0,25	0,25	0,25
Kiinteistöhoitajat	3	3	3	3
Vesi- viemärlaitoksen hoitaja ma.	1	1	1	1
Liikuntapaikkojen hoitaja (siirtyy 2016 vap.aikatoimeen)	0,5	0	0	0
Ulkoalueiden hoitaja	0	1	1	1
Ruokapalveluesimies	1	1	1	1
Emäntä	1	1	1	1
Ravitsemistyöntekijä	5	5	5	5
Laitoshuoltaja	0	2	2	2
Siivooja	5	4	4	5
Ravitsemistyöntekijä-siivooja (oppisopimus)	0	1	1	0
*Kevät/syky				

KÄYTTÖTALOUSOSA

2. Keskusvaalilautakunta

2.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Vaalien järjestämisestä vastaa Oikeusministeriön antamien ohjeiden mukaisesti kunnanvaltuuston vuosiksi 2013 – 2016 valitsema viisijäseninen keskusvaalilautakunta. Kunta muodostaa yhden äänestysalueen, joka on Kirkonkylän äänestysalue. Kunnanhallitus valitsee vaalikohtaisen viisijäsenisen vaalilautakunnan sekä kolmijäsenisen vaalitoimikunnan.

2.2. Toimintaympäristön muutokset

Kunnallisvaalit järjestetään huhtikuussa 2017. Vuonna 2018 järjestetään presidentinvaali.

TALOUS		ulkoinen / sisäinen				
1000 euroa						
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018	
Toimintatulot	4	4			4	
Myyntitulot						
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	4	4				4
Muut tulot						
Toimintamenot	5	4		9	8	
Henkilöstömenot	4	4		7	7	
Palvelujen ostot		1		3	1	
Aineet, tarvikkeet, tavarat						
Avustukset						
Muut menot						
Toimintakate	1	1		1	4	

3. Tarkastuslautakunta

3.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja vastaavat kunnan hallinnon ja talouden ulkoisesta valvonnasta. Tarkastuslautakunta toimii valtuuston alaisena lautakuntana. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tarkastuslautakunta tutustuu toiminnassaan eri toimialojen toimintaan ja tekee niihin liittyviä kehittämissesityksiä. Lautakunta laatii myös edellistä tilikautta koskevan arviointikertomuksen osana kunnan tilinpäätösprosessia. Määrärahat sisältävät tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajayhteisön menot.

3.2. Toimintaympäristön muutokset

Tarkastuslautakunta kilpailuttaa tilintarkastusyhteisön vuosille 2016 - 2019 vuoden 2015/2016 vaihteessa. Lakisääteisten tilintarkastuksen tarkastuspäivien määrää nostetaan seitsemästä yhdeksään. Tilintarkastajan osallistuminen lautakunnan kokouksiin nostetaan neljästä kahdeksaan. Lisäksi varataan kaksi tarkastuspäivää erityistarkastuksiin ja kahdeksan tuntia lisätöihin. Lautakunnan kokousmäärä nostetaan kymmenestä yhteentoista.

Kokonaiskustannusten nousu johtuu kustannusten yleisestä noususta, tilintarkastajapalveluiden ja koulutuspalveluiden käytön kasvusta sekä lautakunnan lakisääteisten tehtävien lisääntymisen aiheuttamasta kokousten määrän kasvusta. Vuonna 2017 toimii kaksi tarkastuslautakuntaa, valtuustokauden 2013 – 2016 lautakunta ja valtuustokauden 2017 – 2020 lautakunta.

TALOUS

ulkoinen / sisäinen

1000 euroa

TP 2014 TA 2015 TA 2016 TA 2017 TA 2018

Toimintatulot

Myyntitulot

Maksutuotot

Tuet ja avustukset

Muut tulot

Toimintamenot

12 13 18 18 18

Henkilöstömenot

5 4 5 5 5

Palvelujen ostot

7 9 13 13 13

Aineet, tarvikkeet, tavarat

Avustukset

Muut menot

Toimintakate

12 13 18 18 18

4. Kunnanhallitus

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

Toimielimen alaiset tulosalueet:

Yleishallinto
Hallinto- ja talousosasto
Henkilöstöhallinto
Elinkeinoitoimi

4.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallituksen tulee myös valvoa kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallitukselle kuuluu lisäksi esityksen tekeminen talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Yleishallinnon tehtäväalueeseen kuuluvat seuraavat tehtävät: luottamushenkilöjohto, keskushallinto, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut, pelastustoimi, elinkeinoitoimi ja muu yleishallinto. Muu yleishallinto käsittää joukkoliikenteen, jäsenmaksut, toimikunnat ja kuluttajaneuvonnan. Yleishallinto tuottaa muille osastoille yleisjohdon ja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä asiakas- ja toimistopalvelut. Ne vyörytetään laskennallisesti sisäisinä erinä hallintokunnille.

4.2. Toimintaympäristön muutokset

4.3. Kunnan strategiaa tukevat sitovat tavoitteet

4.3.1. Yleishallinto

<p>Sitova tavoite: Kunnan johtaminen ja päätöksenteko varmistaa Toivakka-tarinan talous- ja johtamisen osion tavoitteiden toteutumisen vuoteen 2017 mennessä</p>	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palveluorganisaation päivittäminen tehokkaammaksi 2. Esimiestyön kehittäminen 	<p>Mittari/mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. toteutui/ei toteutunut 2. Toteutuneet koulutusohjelmat

4.3.2. Hallinto- ja talousosasto

<p>Sitova tavoite: Hallinnon haavoittuvuuden ehkäiseminen ja ammatillisen osaamisen turvaaminen</p>	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kunta jatkaa ylikunnallisen tukipalveluyksikön muodostamisen selvitystä 2. Valmiussuunnitelman päivittäminen 3. Hallintosäännön uudistaminen uuden kuntalain mukaiseksi 	<p>Mittari/mittarit:</p> <p>toteutui/ei toteutunut</p>

4.3.3. Henkilöstöhallinto

<p>Sitova tavoite: Henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen</p>	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <p>Kehitetään henkilöstöhallintoa: YT-toimikunta, TYKY-toiminta, työsuojelutoiminta, työterveys-huolto</p>	<p>Mittari/mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sairauspoissaolojen määrä 2. Koulutussuunnitelman toteutuminen 3. Työhyvinvointikysely

4.3.4. Elinkeinotoimi

<p>Sitova tavoite: Asukasluvun palveluihin mitoitettu hallittu kasvu</p>	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuntamarkkinointi 2. Tonttimyynti 3. Kaavoitus 	<p>Mittari/mittarit:</p> <p>toteutui/ei toteutunut</p>

TALOUS

ulkoinen / sisäinen

1000 euroa

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018
Toimintatulot	302	315	300	300	300
Myyntitulot	250	275	260	260	260
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset	37	26	25	25	25
Muut tulot	14	14	14	14	14
Toimintamenot	1 193	1 111	1 180	1175	1175
Henkilöstömenot	443	424	472	492	492
Palvelujen ostot	610	590	631	606	606
Aineet, tarvikkeet, tavarat	40	34	33	33	33
Avustukset		12	2	2	2
Muut menot	100	51	43	43	43
Toimintakate	892	796	881	876	876

5. Perusturvalautakunta

5.1. Perusturvan hallinto

Vastuhenkilö: perusturvajohtaja Anu Pihl

Toimielimen alaiset tulosalueet:

Lastensuojelu
Muut lasten ja perheiden palvelut
Vanhushuolto
Kehitysvammahuolto
Muut vanhusten ja vammaisten palvelut
Päihdehuolto
Muu sosiaali- ja terveystoimi
Terveydenhuolto

5.1.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Perusturvan hallinto sisältää perusturvan lautakuntatyöskentelyn ja muiden hallinnollisten palveluiden tuottamisen eri sosiaalitoimen sektoreille ja terveydenhuollon järjestämisen ja hallintovastuun.

5.1.2. Toimintaympäristön muutokset

Valtakunnallisesti heikko taloustilanne heijastaa myös Keski-Suomeen ja Toivakkaan. Esimerkiksi lisääntyvä työttömyys, valtionetuksien väheneminen ja huoltosuhteen heikkeneminen heijastuvat suoraan perusturvan arkeen lisääntyneinä palvelutarpeina.

Vuonna 2016 perusturvan työssä näkyy Juha Sipilän hallitusohjelmaan kirjatut tavoitteet sosiaali- ja terveystoimen uudistamiselle osana itsehallintouudistusta. Uudistus ei koske pelkästään sote-palveluja vaan muutos on kirjattu huomattavasti laajemmaksi kokonaisuudeksi.

5.1.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Itsehallintouudistuksen ja Sote-uudistuksen suunnittelutyö toivakkalaisten edun mukaisesti

Toimenpide/toimenpiteet:

1. Toivakan kunnan edunvalvonta sosiaali- ja terveystoimen uudistukseen liittyen
2. SOTE-uudistuksen seuraaminen tiiviisti ja avoin tiedottaminen uudistuksen etenemisestä

Mittari/mittarit:

1. Osallistuminen Keski-Suomen SOTE 2020-hankkeen lähipalvelutyöryhmän sekä integraatiotyöryhmän toimintaan.
2. Tiedottaminen henkilöstölle sote-uudistuksesta vähintään neljä kertaa vuodessa sähköpostilla sekä palavereissa mukana olemalla
3. Tiedotustilaisuuden järjestäminen henkilöstölle sote-uudistuksesta keuhällä 2016 sekä sen jälkeen kun laki on hyväksytty eduskunnassa syksyllä 2016.

TALOUS

ulkoinen / sisäinen

1000 euroa

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018
Toimintatulot	596	641	655	623	623
Hallinto ja lautakunta	3	2			
Lastensuojelu					
Sosiaalipalvelut	3	30	72	40	40
Vanhusten palvelut	502	511	486	486	486
Kehitysvammahuolto	24	15	7	7	7
Terveyspalvelut					
Toimeentulotuki	55	79	83	83	83
Muut palvelut	9	4	7	7	7
Toimintakulut	7 526	8 149	8 308	8 310	8 310
Hallinto ja lautakunta	86	95	93	93	93
Lastensuojelu	30	45	92	52	52
Sosiaalipalvelut	130	216	342	284	284
Vanhusten palvelut	2 540	2 634	2 682	2 682	2 682
Kehitysvammahuolto	266	309	229	229	229
Terveyspalvelut	4 009	4 226	4 217	4 317	4 317
Toimeentulotuki	224	326	341	341	341
Muut palvelut	241	298	312	312	312
Toimintakate	-6 930	-7 508	-7 653	-7 687	-7 687

5.2. Lastensuojelu

Vastuhenkilö: perusturvajohtaja Anu Pihl

5.2.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Lastensuojelutyön tarkoituksena on turvata lapsen oikeudet turvalliseen ja virikkeeseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen kehitykseen ja erityiseen suojeluun ja huolenpitoon lastensuojelulain nojalla. Lastensuojelutyössä vaikutetaan lasten kasvu- ja kehitysoloihin ja tuetaan vanhempia lastensa kasvatuksessa. Toiminnan tavoitteina on tehdä tiivistä ennaltaehkäisevää ja avoimuudollista lastensuojelutyötä yhteistyössä perheiden kanssa, jotta huostaanottojen määrä on mahdollisimman vähäistä. Toivakan kunnassa lastensuojeluun liittyvää työtä tekee sosiaalityöntekijä ja perhetyöntekijä työparina. Mahdolliset sijoituspäätökset kodin ulkopuolelle tekisi perusturvajohtaja johtavan lastensuojelun työntekijän roolissa.

Lastensuojelutyö alkaa lastensuojeluilmoituksesta tai pyyntönä lastensuojelutarpeen selvittämisestä, joka tehdään yhteistyössä vanhempien ja lapsen kanssa. Tarkoituksena on kartoittaa perheen vahvuudet ja muutostarpeet lapsen näkökulmasta, minkä pohjalta mietitään lastensuojeluasiakkuuden jatkumista ja perheen mahdollisesti tarvitsemia avoimuuden tukitoimia. Päivähoito, lapsiperheiden kotipalvelu, tukihenkilö tai -perhe, terapia, perhetyö sekä lapsen ja perheen harkinnanvarainen taloudellinen tukeminen esimerkiksi kuntouttavan harras-

tuksen muodossa ovat eniten avohuollon tukitoimina myönnettäviä palveluita. Lapsen perhehoito tai laitoshuolto voidaan toteuttaa avohuollollisena toimenpiteenä.

Äärimmäisissä tilanteissa lapsi voidaan sijoittaa kodin ulkopuolelle sijaishuoltoon huostaanoton muodossa. Huostaanotosta päättää perusturvajohtaja sosiaalityöntekijän esityksestä vanhempien kuulemisen jälkeen. Kii-reellisessä sijoituksessa vanhempien kuuleminen voidaan joutua jättämään tekemättä lapsen edun takaamiseksi. Mikäli vanhemmat tai 12 vuotta täyttänyt lapsi vastustavat huostaanottoa, päätöksen tekee hallinto-oikeus. Perheen kanssa pyritään tekemään hyvää yhteistyötä kaikilla lastensuojelun tasoilla. 18 vuotta täytettyään huostaan otetulla lapsella on oikeus jälkihuoltoon, jolla pyritään tukemaan nuoren itsenäistymistä.

5.2.2. Toimintaympäristön muutokset

Toivakan kunnassa on ollut viime vuosina hyvin vähän sijaishuoltoa vaatineita lastensuojeluasiakkaita. Lastensuojeluilmoituksia otettiin vuonna 2014 vastaan 20 kappaletta. Vuonna 2015 lokakuun loppuun mennessä ilmoituksia oli otettu vastaan 34 kappaletta.

5.2.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Lastensuojelun avohuollon vahvistaminen	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lapsen ja hänen perheensä ajantasainen ja ennaltaehkäisevä auttaminen 2. Oman kunnan avohuollon tukitoimien käyttö ensisijaisesti (esim. perhetyö) 	<p>Mittari/mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lastensuojeluilmoitusten määrän seuranta 2. Huostaanottojen määrä 3. valtakunnallisten lakiin perustuvien määrääi-kojen noudattaminen käsittelyajoissa 4. ennaltaehkäisevän perhetyön käyttömäärä

5.3. Muut lasten ja perheiden palvelut

Vastuhenkilö: perusturvajohtaja Anu Pihl

5.3.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Lasten ja perheiden muita palveluja ovat muun muassa aikuissosiaalityön kautta tehtävä lapsiperhekohtainen työ, vuoden 2012 alusta alkanut ennaltaehkäisevä perhetyö, perheneuvolan palvelut, koulukuraattorin ja koulu-psykologin (päivä viikossa) tehtävät ja vastaanotot, kriisikeskus Mobilen ja Kirkon Perheasiain neuvottelukukun palvelut. Kehitysvammaisten lasten palvelut ovat perusturvajohtajan vastuualuetta. Niitä käsitellään luvussa kehitysvammahuolto.

Lastenvalvojan tehtäviä tekevä perusturvajohtaja vastaa isyyden selvittämisestä sekä vahvistaa elatus-, huoltajuus- ja tapaamissopimukset. Toivakan kunnan käytettävissä ovat myös Jyväskylän kaupungin talous- ja velkaneuvonnan palvelut ja sosiaaliamiehen palvelut.

Ennaltaehkäisevä perhetyö on keskeinen osa perheiden varhaista tukemista. Toivakan kunnassa ennaltaehkäisevää perhetyötä skeä lastensuojelun perhetyötä tekee sama henkilö. Perhetyöntekijä tekee lisäksi koulukuraattorin (noin 30 %) tehtäviä niin, että lastensuojelun sosiaalityöntekijä toimii erityiskoulukuraattorina.

5.3.2. Toimintaympäristön muutokset

Tavoitteina on toimia toivakkalaisten perheiden tukena oikea-aikaisesti ja etenkin ennaltaehkäisevästi. Tarkoituksena on panostaa ennaltaehkäisevään ja ajoissa puuttuvaan työhön niin, että perheiden ongelmat eivät kehity lastensuojeluasiakkuutta vaativalle tasolle. Monet kolmannen sektorin järjestöt ja toimijat (esimerkiksi MLL) tekevät hyvää työtä lasten ja perheiden hyväksi. Edellä mainittujen lisäksi yhteistyötä pidetään yllä ja toimintaa kehitetään koulun, perheneuvolan, terveydenhuollon, seurakunnan ja muiden lasten ja perheiden kanssa toimivien tahojen kanssa muun muassa Toivakan lasten ja nuorten hyvinvointiryhmän toiminnassa.

2015 voimaan tulleeseen sosiaalihuoltolakiin on kirjattu lapsiperheiden kotipalvelu. Toivakassa tätä palvelua on tarjottu Keski-Suomen kunnista kolmanneksi eniten. Vuonna 2016 valmistaudutaan tarjoamaan edelleen tätä palvelua toivakkalaisille perheille ja parannetaan palvelun saatavuutta valmistelemalla palveluseteli lapsiperheiden kotipalvelusta.

5.3.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Ennaltaehkäisevän työn kehittäminen	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lapsen ja hänen perheensä ennaltaehkäisevä auttaminen perhetyön keinoin 2. Ennaltaehkäisevä perhetyöntekijä kunnassa 3. Palvelusetelin käyttöön otto lapsiperheiden kotipalvelun turvaamiseksi 	<p>Mittari/mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Perhetyön asiakasmäärien seuraaminen 2. Lastensuojeluasiakkaiden määrän pysyminen aikaisempien vuosien tasolla 3. Palvelusetelin käyttöön otto ja käyttömäärien seuraaminen

5.4. Vanhushuolto

Vastuhenkilö: vanhuspalvelujohtaja Eija Kauppinen

5.4.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Vanhushuollon tehtävänä on hoito- ja huolenpito palvelujen tuottaminen kotona asuville sekä palveluasumista tai laitoshoidon palveluja tarvitseville asiakkaille. Toimiva hoidon porrastus eli palvelujen oikea kohdentaminen ja oikea-aikaisuus on hyvän vanhushuollon perusta. Vanhushuollon yksiköissä on tiimivastaavat. Ikäihmisille järjestetään päivä- ja viriketoimintaa viikoittain Viriketuvan ja Kotisillan kerhon muodossa.

Pitkäaikaishoito Pitkäaikaishoito on tarkoitettu henkilölle, jonka toimintakyky on heikentynyt siinä määrin, ettei hänelle ole enää voitu järjestää hänen tarvitsemaansa ympärivuorokautista hoitoa kotona tai palveluasumisessa tehostettujenkaan palvelujen turvin. Asukkaat ovat ikääntyneitä ja usein monisairaita. Pitkäaikaishoidosta päättää SAS-ryhmä, ja päätökselle on oltava lääkärin määrittelemä lääketieteellinen syy. Asiakkaalle tehdään hoito- ja palvelusuunnitelma. Pitkäaikaishoito sisältää ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan. Pitkäaikaishoitoa tarjoaa Toivakan Vanhainkoti

Kotihoito Toivakan Kotihoito Toivakan kotihoito antaa henkilökohtaista apua ja hoivaa pääsääntöisesti ikääntyville henkilöille, jotka tarvitsevat apua päivittäisissä toiminnoissa selviytyäkseen kotonaan. Kotihoito tukee kotona tai avohuollon asumisyksikössä asiakasta niin kauan kuin se on hoidon ja turvallisuuden kannalta tarkoituksenmukaista. Kotihoito mahdollistaa viiveettömän sairaalasta kotiutumisen antamalla jatkohoitoa. Kotihoidon asiakasta tuetaan päivittäisissä toiminnoissaan siten, että hän voi yhdessä muiden yhteistyötahojen kanssa luoda itselleen elinympäristön, jossa voi asua turvallisesti ja mielekkäästi kohdaten ikääntymisen eri muutokset. Asiakkaan terveyttä ja hyvinvointia ylläpidetään ja edistetään antamalla yksilöllistä koti- ja sairaanhoitopalvelua hänen omassa ympäristössään. Hyvinvointia edistävät kotikäynnit (Vanhuspalvelulaki 2013, 12§): Hyvinvointia edistäviä kotikäyntejä tarjotaan kyseisenä vuonna 80 vuotta täyttävälle Toivakan kunnan asukkaalle, jotka eivät ole säännöllisen sosiaali- ja terveystieteiden piirissä. Tilapäinen palveluasuminen/ intervallihoido: Lyhytaikainen hoito tukee kotona asumista, antaa kuntouttavaa ympärivuorokautista huolenpitoa yksilölliset tarpeet huomioon ottaen sekä mahdollistaa omaishoitajan vapaapäivän ja loman. Lyhytaikaisen jakson aikana voidaan tarvittaessa arvioida asiakkaan kuntoisuus ja palvelujen tarve kotona asumisen tueksi. Intervallihoidoista vastaa keskitetysti Toivakan Palvelukeskus. Vanhusten tukipalveluasuminen/ Maijavakan pienryhmäkoti. Asukkaiden hoivasta ja huolenpidosta vastaa kotihoito.

Tehostettu palveluasuminen Tehostettu palveluasuminen on asumista asumisyksikössä omassa asunnossa. Asiakkaalla on tehostettu, jatkuvan hoidon ja huolenpidon tarve ja asiakkaan selviytyminen edellyttää ympärivuorokautista valvontaa. Asiakkaat ovat pääsääntöisesti 65 vuotta täyttäneet henkilöt, jotka eivät enää voi asua omassa kodissaan sinne annettavan tehostetun kotihoidon palvelujen turvin ja joiden toimintakyky on alentunut fyysisistä, psyykkisistä, sosiaalisista ja kognitiivisista syistä ja jotka tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa, hoivaa, turvallisuutta, valvontaa ja tukea. Henkilökunta tulee olla paikalla 24h/vrk. Palveluasumisen Tehostettua palveluasumista tarjoaa Toivakassa Idankoti ja Palvelutalo.

5.4.2. Toimintaympäristön muutokset

Toivakan ikäihmiset hoidetaan pääosin kunnan omissa palveluissa. 1.7.2013 voimaan tullut vanhuspalvelulaki edellyttää, että iäkkään henkilön pitkäaikainen hoito on ensisijaisesti järjestettävä hänen yksityiskotiinsa ja järjestetään ennaltaehkäiseviä palveluita. Hoidon tarvetta arvioidaan toimintakyky- ja muistimittareilla sekä vanhushuollon yhteistyöryhmässä.

Vanhuspalvelulain mukaiset seurantaindikaattorit ja niiden seuranta on sovittu THL:n vastuulle. Viimeisin julkaistu tilasto on vuodelta 2013, joten vanhuspalvelulain seurantaindikaattoreista ajantasaista tietoa ei ole tässä het-

kessä saatavilla. Vuoden 2014 luvut julkistetaan tammikuussa 2015, joita tullaan seuraamaan tarkasti ja toimintaa suunnitellaan myös ne huomioon ottaen.

2013 toivakkalaiset kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet: 82,5 % (laatusuositus 91-92 %)

2013 toivakkalaiset säännöllisen kotihoidonpiirissä 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 10,5 % (laatusuositus 13-14 %)

2013 toivakkalaiset ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 9,9 % (suositus 6-7 %)

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 6,7 % (suositus 6-7%)

Vanhainkodeissa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevat 75 vuotta täyttäneet 7,5 % (suositus 2-3 %)

Tavoitteena on päästä vanhustalouden mukaisiin laatusuosituksiin ja vähentää sekä laitoshoidon että tehostetun palveluasumisen paikkoja ja tehostaa kotihoitoa. Tarvetta on kevyelle palveluasumiselle ja pienryhmäasumiselle, joten molempien asumismuotojen rakentamisen suunnittelua jatketaan.

5.4.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Vanhusten kotona asumisen tukeminen	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muisti asioiden koordinointi 2. Teknologian hyödyntäminen 3. Pitkäaikaispaikkojen vähentäminen 4 vanhustalouden mukaisten laatusuositusten noudattaminen 	<p>Mittari/mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muistisairaiden osuus kotihoidon käyntimäärässä kasvaa 2. Mobiililaitte tehostaa työajan käyttöä. Vaikutavuuden arviointi. Turvateknologia lisää turvallista kotona asumista. 3. Intervallipaikkojen lisääminen 4. vanhustalouden seuranta-indikaattoreiden seuraaminen

5.5. Kehitysvammahuolto

Vastuhenkilö: perusturvajohtaja Anu Pihl

5.5.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Kehitysvammapalvelujen tarkoituksena on järjestää hyvä hoito ja palveluohjausta heille, joiden toimintakyky on häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden tai vamman vuoksi. Kehitysvammapalvelut järjestetään ensisijaisesti avohoidon turvin. Perusturvajohtaja hoitaa vammaispalvelun sosiaalityöntekijän tehtävät.

Avohoitoon kuuluvat omassa kunnassa järjestettävä päivä- ja työtoiminta. Kehitysvammahuollon avohoitoon kuuluu myös muualta ostettava kehitysvammaisten työtoiminta, ostettava kehitysvammaisten päivätoiminta, asumispalvelut sekä perhehoito.

Laitoshoidtoa ei lähtökohtaisesti osteta vuonna 2016 toivakkalaisille kehitysvammaisille. Tavoitteena on käyttää mahdollisuuksien mukaan perhehoitoa toivakkalaisten kehitysvammaisten hoitomuotona niin, että kehitysvammaiset sijoitetaan heille sopivaan perhehoitopaikkaan. Vanhuusiän, fyysisen kunnon ja elämäntilanteen perusteella kartoitetaan myös mahdollisuus tarjota hoito ja huolenpito palvelukeskuksessa yhteistyössä päivätoiminnan kanssa. Valtakunnallinen linjaus laitospaikkojen purkamisesta on toteutettu ensimmäisenä Keski-Suomen alueella.

Jokaiselle kehitysvammahuollon piirissä olevalle kuntalaiselle tehdään palvelusuunnitelma ja erityishuoltosuunnitelma.

5.5.2. Toimintaympäristön muutokset

Kehitysvammaisten päivätoiminnassa on lähivuosina varauduttava siihen, että sosiaalihuollon työikäisille tarkoitettua työllistymistä tukevat toiminnot, työtoiminnot sekä pääosa päivätoiminnoista kootaan samaan erityislakiin. Uusi laki aiheesta on valmisteilla ja sen on tarkoitus korvata nykyiset lait kuntouttavasta työtoiminnasta sekä vammaisten työllistymistä tukevaa toiminnasta, työtoiminnasta, työhönvalmennuksesta sekä päivätoiminnasta.

Kehitysvammaisten päivätoimintaa on vakiintunut kunnan toiminnaksi ja sitä on tarkoitus kehittää vuonna 2016 niin laadullisesti kuin taloudellisesti osaksi kunnan palveluita. Päivätoiminnan yhteydessä järjestetään iltapäivähoitoa kehitysvammaisille lapsille. Tavoitteena on aikaisemmassa vaiheessa tukea kehitysvammaisten itsenäistymistä.

5.5.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Kehitysvammaisten henkilöiden arjen tukeminen	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> Jokaiselle kehitysvammaiselle tehdään palvelusuunnitelma ja erityishuoltosuunnitelma Kehitysvammaisten päivätoiminta 	<p>Mittari/mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> tehdyt suunnitelmat kehitysvammaisten päivätoiminnan ja muiden työtoimintaan liittyvien erityislakien yhdistämisen seuranta päivätoiminnan tarjoaminen kehitysvammaisille henkilöille

5.6. Muut vanhusten ja vammaisten palvelut

Vastuhenkilö: perusturvajohtaja Anu Pihl

5.6.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Muut vanhusten ja vammaisten palvelut sisältävät omaishoidontuen, sotaveteraanien ja sotainvalidien palvelut, vammaispalvelulain mukaiset palvelut sekä sosiaalihuoltolain mukaiset (kuljetus)palvelut. Vammaispalveluilla edistetään vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia tasavertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistään ja poistetaan vammaisuuden aiheuttamia haittoja omaisten ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Omaishoidontukea myöntämällä turvataan mahdollisuus asua omassa kodissaan. Omaishoidon tueksi järjestetään kotihoitoa sekä lomapaikkoja palvelutalolta. Omaishoitajien tukiryhmä kokoontuu kuukausittain.

Kuljetuspalveluja voidaan myöntää vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaan.

Sotaveteraanit ja sotainvalidit Sotaveteraaneille myönnetään kuntoutusjaksoja lääkärin arvion pohjalta. Jalkahoitoa tullaan edelleen jatkamaan säännöllisenä tukimuotona. Muita toimintakykyä ja hyvinvointia tukevia palveluja ovat muun muassa siivouspalvelu, kotihoito, ateriapalvelu ja kuljetuspalvelu. Sotainvalidille, jonka haitta-aste on vähintään 20 %, kunta järjestää valtiokonttorin kustannuksella hänen tarvitsemansa kotona selviytymistä edistävät palvelut, kuten siivous-, ruoka- ja kuljetuspalvelut.

Vammaispalvelulain mukaisia tukipalveluja ovat muun muassa kuljetuspalvelut, päivätoiminta, asuntojen korjaus, apuvälineet sekä henkilökohtaisen avustajan palvelut.

5.6.2. Toimintaympäristön muutokset

Omaishoitajien jaksamisen tukemiseen tullaan panostamaan jatkossa entistä enemmän. Vanhus- ja vammaisneuvosto on yhdistetty vuoden 2013 aikana, ja se tulee jatkamaan edelleen aktiivista toimintaansa. Sotaveteraaneille ja sotainvalideille varataan määrärahaa edellisvuosien mukaisesti. Muista vanhusten ja vammaisten palveluista päätettäessä lähtökohtana on yhdenvertaisuus.

5.6.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Perhehoidon ja omaishoidon vahvistaminen	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Omaishoitajien tukeminen 2. Kotihoidon käyttäminen 3. Kehitytään kimpassa -hanke 	<p>Mittari/mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Omaishoitajien jaksamisen seuraaminen säännöllisillä keskusteluilla 2. Kotihoidon käyttömäärät 3. Osallistuminen hankkeen tilaisuuksiin

5.7. Päihdehuolto

Vastuhenkilö: perusturvajohtaja Anu Pihl

5.7.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Päihdehuolto sisältää polikliinisen avohoidon ja laitoshoidon sekä ennaltaehkäisevän päihdetyön. Laitoshoidon ja avohoidon kohdennetaan erityisesti nuoriin, pienten lasten vanhempiin ja työikäisiin. Palvelu ostetaan pääosin seututerveyskeskuksen kautta ja Jyväskylän seudulta, mutta sitä ostetaan harkinnan varaisesti myös muualta yksilökohtaiset tarpeet huomioiden. Ennaltaehkäisevää ja kuntouttavaa päihdetyötä tehdään osana sosiaalityön, lastensuojelun ja terveydenhuollon asiakastyötä. Yhteistyössä koulutoimen ja muiden lasten ja nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa ennaltaehkäisevää päihdetyötä järjestetään osana koulutyötä yhteistyössä koulukuraattorin ja perusturvajohtajan kanssa tai ostopalveluina.

5.7.2. Toimintaympäristön muutokset

Toiminnan tavoitteina on kehittää päihdepalveluja omana toimintana sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa mahdollisten resurssien (sosiaalityöntekijä/mahdollinen sosiaaliohjaaja ja perusturvajohtaja) puitteissa. Ennaltaehkäisevää päihde- ja mielenterveystyötä pyritään lisäämään työvalmentajan ja seututerveyskeskuksen kanssa yhteistyössä. Tarkoituksena on ennestään madaltaa puheeksi ottamisen kynnyksiä. Päihde- ja mielenterveysuunnitelma on keskeinen työväline päihdetyössä.

5.7.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Kunnan tarjoaman päihdetyön kehittäminen	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> Päihde- ja mielenterveystyön suunnitelman mukaisten toimintojen toteuttaminen käytännön työssä Yhteistyö Seututerveyskeskuksen kanssa 	<p>Mittari/mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> Varhaisen vaiheen päihdeasiakkaiden määrä Laitoskustannusten pysyminen edellisen vuosien tasolla

5.8. Terveydenhuolto

Vastuhenkilö: perusturvajohtaja Anu Pihl

5.8.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alainen liikelaitos Keski-Suomen seututerveyskeskus on vastannut Toivakan kunnan terveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä jo kolme vuotta. Se järjestää lähes kaikki terveydenhuollon palvelut perusterveydenhuollosta erikoissairaanhoidon. Toivakassa sijaitsevasta terveyskeskuksesta saa perusterveydenhuollon hoitaja-, lääkäri-, laboratorio-, neuvola-, hammashoito-, fysioterapeutti- ja psykologipalveluja. Ympäristöterveydenhuollon järjestää Jyväskylän kaupunki. Vuoden 2014 alusta suomalaisilla on ollut vapaus valita terveydenhuoltopalvelut yli kuntarajojen. **Perusterveydenhuolto** toteutetaan väestövastuuperiaatteella. **Erikoissairaanhoido** ostetaan pääosin Keski-Suomen keskussairaalaista ja Kuopion yliopistolliselta sairaalalta.

5.8.2. Toimintaympäristön muutokset

Itsehallintouudistus ja siihen liittyvä sote-uudistus vaikuttaa myös terveystalouden järjestämiseen ja tuottamiseen. Uudistuksen myötä tavoitteina on turvata kuntalaisille laadukkaat terveydenhuoltopalvelut mahdollisuuksien mukaan lähipalveluina.

Toiveena on, että Seututerveyskeskus pystyy entistä paremmin ennakoimaan talousarvion toteuman perusterveydenhuollon osalta. Erikoissairaanhoidon käytön ennustaminen on hyvin vaikeaa. Hoito- ja palveluketjujen kehittämistä jatketaan edelleen toimivammiksi ja taloudellisemmiksi muun muassa niin, että kunnan omaan palvelukeskukseen ja kotihoitoon otetaan kuntalaisia hoidettavaksi mahdollisuuksien mukaan hyvin pian sairaalajakson jälkeen.

5.8.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Erikoissairaanhoidon läheteiden väheneminen	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> Sosiaalihuollon yhteistyön lisääminen avoterveydenhuollon kanssa Ihmisten hoitaminen perusterveydenhuollossa 	<p>Mittari/mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> Tapaamisten määrät Erikoissairaanhoidon läheteiden väheneminen

5.9. Muu sosiaali- ja terveystoimi

Vastuhenkilö: perusturvajohtaja Anu Pihl

5.9.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Toivakan kunnassa tehtävä muu sosiaali- ja terveystoimi sisältää aikuissosiaalityössä tehtävää työtä, etsivää nuorisotyötä sekä työllisyysden hoitoa.

Aikuissosiaalityön tavoitteena on vahvistaa yli 18-vuotiaan toimintakykyä ja elämänlaatua. Tavoitteena on ennaltaehkäistä ongelmien pahenemista. Toivakan kunnassa aikuissosiaalityötä tekee sosiaalityöntekijä.

Aikuissosiaalityöhön kuuluu viimesijaisena etuutena myös perustoimeentulotuen, täydentävän sekä ehkäisevän toimeentulotuen tarpeen arviointi ja myöntäminen. Toimeentulotuella tuetaan yksilöitä ja perheitä tilanteissa, joissa heidän tulonsa eivät riitä välttämättömiin menoihin. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki ovat harkinnanvaraisia ja niiden avulla pystytään huomioimaan tuen hakijoiden erityiset tilanteet ja pyritään torjumaan tilanteen pahenemista ja syrjäytymistä. Toimeentulotukea voidaan myöntää myös lastensuojelullisin perustein.

Työllisyysdenhoito on Toivakassa osa perusturvaa. Perusturvan näkökulmasta työhön kuuluu kuntien lakisääteisten työllisyysden hoidon velvoitteiden täyttäminen. Näitä ovat monialaisen yhteispalvelun toiminta, ikääntyneiden työllistämisen velvoite, kuntouttava työtoiminta, työmarkkinatuen rahoitusosuus sekä työttömien terveyden edistämien. Näitä tehtäviä tehdään käyttäen apuna työttömien palveluohjausta. Lisäksi vaikuttavaan työllisyysden hoitoon kuuluu vahva yhteys elinkeinoelämään ja alueen yrittäjiin sekä kolmannen sektorin toimijoihin työllisyysden hoitoon liittyvissä asioissa. Työllisyysden hoidossa nuoriin kiinnitetään erityistä huomiota ja tällöin yhteistyökumppanina on etsivä nuorisotyöntekijä.

Kuntalaisia pyritään auttamaan jakamalla myös ruoka-apua taloudellisissa vaikeuksissa oleville ihmisille.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, jonka tavoitteena on olla läsnä nuorten keskuudessa ja tarjota luottamuksellinen sekä turvallinen aikuiskontakti. Etsivän työn tarkoituksena on ohjata alle 29-vuotiaita nuoria heidän tarvitsemansa tuen piiriin. Etsivä nuorisotyö tarjoaa ohjausta ja apua pohdiskeluihin sekä arkeen että opiskelija työelämään liittyvissä asioissa. Hallinnollisesti Toivakan kunnassa Etsivä nuorisotyöntekijä sijoittuu perusturvaan ja toimii samoissa tiloissa yhdessä sosiaalityöntekijän, perhetyöntekijän ja perusturvajohtajan kanssa.

Etsivään voi ottaa yhteyttä puhelimitse, whatsappilla, sähköpostilla ja facebookissa. Yhteyttä nuoreen voi ottaa nuori itse, nuoren läheinen, viranomainen (nuoren suostumuksella) ja periaatteessa kuka tahansa, joka kokee huolta nuoren tilanteesta. Nuorisolaki velvoittaa toisen asteen oppilaitoksia ja puolustusvoimia luovuttamaan nuoren yhteystiedot etsivälle nuorisotyöntekijälle. Laki koskee alle 25-vuotiaita nuoria, jotka keskeyttävät ammatillisen koulutuksen, lukion tai asepalveluksen (Nuorisolaki 27.1.2006/72).

Nuorelle etsivä työ on vapaaehtoista, luottamuksellista ja maksutonta. Muita keskeisiä Toivakan kunnan etsivän työn arvoja ovat luottamuksellisuus, vastuullisuus – Ihminen on vastuussa omista päätöksistään, tasa-arvoisuus, nuoren ja hänen tilanteensa näkeminen kokonaisvaltaisesti, usko nuoren vahvuuksiin

5.9.2. Toimintaympäristön muutokset

Toimeentulotukea myönnetään toimeentulotukilain mukaan ja Toivakan kunnan toimeentulotukisääntöjä noudattaen. Toimeentulotuen siirtoa Kelalle valmistellaan vuonna 2016 ja sen on määrä siirtyä Kelalle vuoden 2017 alusta. Muutos ei kuitenkaan tule koskemaan kaikkea kunnasta myönnettävää toimeentulotukea, mutta tarkemmat linjaukset tulevat vuoden 2016 aikana.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden uudistus vuodelle 2015 on lisännyt kunnan maksuosuutta työmarkkinatuesta noin 70000€. Lakiuudistus velvoittaa kuntia maksamaan 300-999 päivää työttömänä olevien ihmisten työmarkkinatuen kuntaosuutta 50 % ja 1000 päivää olevista 70 %. Tavoitteena on, että pitkäaikaistyöttömien määrä

kunnassa vähenee, alkoholi- ja mielenterveysongelmaisia ihmisiä pystytään auttamaan entistä aikaisemmin ja viime vuosina noin 80 toimeentulotukea hakevan talouden määrä ei kasva.

Vuonna 2015 astui voimaan laki monialaisesta yhteispalvelusta, joka velvoittaa kuntia järjestämään monialaista yhteispalvelua yhdessä TE-toimiston kanssa. vuonna 2016 alkaa varsinainen lain toimeenpanovaihe. Toivakka on osa eteläisen Keski-Suomen monialaisen yhteispalvelun verkostoa, jonka johtoryhmässä Toivakan kunnan edustaja on perusturvajohtaja.

5.9.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Työllisyyden hoidon roolin selkeyttäminen ja kehittäminen	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Työttömien työllistäminen 2. Monialaisen yhteispalvelun kehittäminen 3. Kuntouttavan työtoiminnan määrän lisääminen kunnassa 4. Toimeentulotuen lain mukainen toteuttaminen 5. Tavoitetaan toivakan nuoret etsivän nuorisotyön avulla 300- ja 500-päivää työmarkkinatukea maksetuille henkilöiden tapaaminen 	<p>Mittari/mittarit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen 2. osallistuminen monialaisen yhteispalvelun johtoryhmään 3. Vähintään yksi kuntouttavan työtoiminnan ryhmä tarjolla vuosiloma-aikoja lukuun ottamatta 4. toimeentulotukimenojen seuraaminen 5. etsivä nuorisotyöntekijä kontaktoi kaikki alle 29-vuotiaat nuoret 6. Tavataan kaikki vähintään 300-päivää työttömänä olleet henkilöt ja tarjotaan mahdollisuus kuntouttavaan työtoimintaan

6. Sivistystoimenlautakunta

6.1. Sivistystoimen hallinto

Vastuhenkilö: rehtori/sivistystoimenjohtaja Juhani Holopainen

Toimielimen alaiset tulosalueet:

- Perusopetus*
- Esiopetus*
- Yleissivistävä koulutus*
- Kulttuuritoimi*
- Vapaa-aikatoimi*
- Varhaiskasvatus*

6.1.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Sivistystoimen tehtävänä on muodostaa koulu-, päivähoito-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen palveluita kokonaisuus, joka tehokkaasti ja taloudellisesti edistää kuntalaisten koulutustarpeita, päivähoiton sekä henkisen ja ruumiillisen kehittämisen tarpeita. Sivistystoimenlautakunta päättää vastuualueellaan toiminnassa noudatettavista perusteista ja yleisistä ohjeista, toimialansa kehittämissuunnasta, painopistealueista ja toimintasuunnitelmasta sekä valmistelee ja tekee esityksiä sivistystoimen hoitamiseen tarvittavista määrärahoista.

Lautakunnan tehtävänä on kehittää ja ylläpitää kunnan päivähoito-, opetus-, kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluja sekä tuottaa vastuualueensa toimialoilla mahdollisimman laadukkaita palveluja taloudelliset resurssit huomioiden.

Lautakunta kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa, paitsi kesä- ja heinäkuussa tarvittaessa. Koulukeskuksen rehtori hoitaa oman toimensa ohella sivistystoimen johtajan tehtävät (10 %) ja koulusihteerin työajasta kuluu noin 35 % sivistystoimen hallinnossa työskentelyyn sekä 50 % perusopetuksessa ja 15 % keskushallinnossa työskentelyyn.

6.1.2. Toimintaympäristön muutokset

Hallintoon liittyviä henkilöstömuutoksia ei ole suunnitteilla. Uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön elokuussa 2016. Uusien opetussuunnitelmien valmistelua jatketaan vuoden 2016 aikana.

6.1.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Opetussuunnitelmaudistuksen kehittäminen	
Toimenpide/toimenpiteet: 1.Koulutus 2.Resurssien varaaminen	Mittari/mittarit: 1.Koulutuksen määrä 2.Henkilöstön aika ja määrärahat

TALOUS

ulkoinen / sisäinen

1000 euroa

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018
Toimintatulot	488	380	509	499	499
Hallinto ja lautakunta					
Perusopetus	228	204	294	284	284
Esiopetus		6	19	19	19
Yleissivistävä koulutus	2				
Kulttuuritoimi	2		1	1	1
Vapaa-aikatoimi	38	17	17	17	17
Lasten päivähoito	218	153	178	178	178
Toimintakulut	4 781	5 156	5 549	5 536	5 535
Hallinto ja lautakunta	42	44	55	55	55
Perusopetus	2 691	2 816	3 014	3 000	3 000
Esiopetus	180	203	249	249	249
Yleissivistävä koulutus	95	119	126	126	126
Kulttuuritoimi	205	188	197	197	197
Vapaa-aikatoimi	233	273	310	311	310
Lasten päivähoito	1335	1513	1598	1598	1598
Toimintakate	-4 293	-4 776	-5 040	-5 037	-5 036

6.2. Perusopetus

Vastuhenkilö: rehtori/sivistystoimenjohtaja Juhani Holopainen

6.2.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Toivakassa toimii kaksi perusopetusta antavaa koulua, Kankaisten koulu ja Toivakan koulukeskus. Kankaisten koulu on luokat 0-6 käsittävä koulu ja Toivakan koulukeskus luokat 0-9 käsittävä yhtenäiskoulu. Koulukeskuksen esioppilaat työskentelevät kevään 2016 pääsääntöisesti päiväkodin tiloissa. Syksystä 2016 alkaen koulukeskuksen esiopetus järjestetään uusissa, kesällä 2016 valmistuvissa tiloissa. Kunnassa erityisopetusta antavat kolme laaja-alaista erityisopettajaa sekä erityisluokan opettaja. Mikäli oman kunnan erityisopetuspalvelut eivät riitä, järjestetään erityistä tukea tarvitsevien opetus pääsääntöisesti Jyväskylässä sijaitsevassa valtion erityiskoulussa.

Perusopetuksessa tarjotaan oppilaille annettujen tuntikehysten puitteissa laadukasta opetusta siten, että oppilaat saavuttavat perusopetukselle asetetut tavoitteet. Laadukkaalla perusopetuksella oppilaat saavuttavat jatko-opintokelpoisuuden ja oppilaille luodaan edellytykset jatko-opintopaikkoihin.

6.2.2. Toimintaympäristön muutokset

Perusopetuksen oppilasmäärä lisääntyy ennusteiden mukaan koko suunnitelmakauden. Syksyllä 2015 oppilasmäärä Kankaisilla on esioppilaat mukaan lukien 49 oppilasta. Koulukeskuksessa esioppilaat mukaan lukien on 261 oppilasta. Opetusryhmien määrä lisääntyy ja Toivakan koulukeskus on lv. 2017-18 ennusteen mukaan kolme ikäluokkaa lukuun ottamatta kaksisarjainen koulu. Oppilasennusteen mukainen oppilasmäärä lv. 2017-18 on Kankaisilla esioppilaat mukaan lukien 54 oppilasta, ja koulukeskuksessa esioppilaat mukaan lukien 308 oppilasta. Koulukeskuksen lisärakennus otetaan käyttöön elokuussa 2016 ja lv. 2016-17 jouduttaneen palkkaamaan lisää opetushenkilöstöä koulukeskukseen. Kankaisten koulun oppilasmäärän lievästä kasvusta ja opetusresurssien kahteen kouluun hajauttamisesta johtuen, Kankaisten kouluun joudutaan palkkaamaan kaksi koulunkäynnin ohjaajaa suunnitelmavuosiksi. Kankainen-Ruuhimäki alueelle suunnitellaan koulu-päiväkoti hanketta. Oppilasmäärän kasvusta johtuen koulujen tuntikehystä joudutaan lisäämään. Syksystä 2015 omana toimintana järjestetystä YPR-luokasta johtuen sivistystoimen budjetti on 117.000 euroa suurempi kuin annettu raami. Raamia määritettäessä ei ollut vielä tiedossa erityisluokan perustaminen omaan kuntaan.

Uudet perusopetuksen opetussuunnitelmat otetaan käyttöön elokuussa 2016. Uudistuneiden opetussuunnitelman perusteiden myötä opetuksessa tulee huomioida koulujen suunnittelemalla tavalla TVT-taitojen kehittäminen. Tämä edellyttää taloudellisten resurssien varaamista laitteiden hankintaan, TVT-taitojen koulutukseen ja uudistuvien opetussuunnitelmien koulutukseen.

6.2.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: OPS 2016 Valmistelu ja käyttöönotto määräajassa Pedagogisen yhteistoiminnan kehittäminen	
Toimenpide/toimenpiteet: Resurssien varaaminen Pedagogisen yhteistoiminnan suunnittelu ja toteuttaminen	Mittari/mittarit: Henkilöstön aika ja määrärahat Tapahtumien ja toiminnan määrä

6.3. Esiopetus

Vastuhenkilö: vs. apulaisjohtaja Marita Hintsa-Sillgren, rehtori/sivistystoimenjohtaja Juhani Holopainen

6.3.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Esiopetus järjestetään koulutoimen alaisuudessa. Kirkonkylällä esikoululaiset käyvät esikoulua yhtenä tai kahdena esiopetusryhmänä päiväkodin yhteydessä hyödyntäen tarvittaessa myös Koulukeskuksen tiloja. Perjantaisin ei esikoulua kirkonkylällä ole. Kankaisilla esiopetus järjestetään yhdessä 1. ja 2. luokan kanssa tiistaista torstaihin, perjantaisin esikoulun opettaja opettaa esikoululaisia omana opetusryhmänään. Elokuusta 2015 lähtien esiopetusta järjestetään myös yksityisessä päiväkodissa Kompassissa.

Esiopetuksessa tarjotaan laadukasta, esiopetuksen opetussuunnitelman mukaista opetusta, ja esiopetuksen tarkoituksena on antaa esioppilaille valmiudet perusopetusta varten.

6.3.2. Toimintaympäristön muutokset

Esiopetus toteutetaan kirkonkylällä keväällä 2016 yhden opettajan ja kahden koulunkäyntiavustajan (50 %) voimin (ryhmän koko on 25 lasta). Syksyllä 2016 esioppilaiden määrä on ennusteen mukaan 36 lasta. Kirkonkylällä tarkoituksena on, että koulukeskuksessa toimii yksi 24 lapsen ryhmä yhden opettajan ja kahden koulunkäyntiavustajan (50 %) voimin. Esiopetusryhmän avustajat tekevät lukuvuoden aikana puolet työajastaan esiopetusryhmässä ja puolet päivähoidossa. Noin 12 lapsen esiopetus järjestetään ostopalveluna yksityisessä päiväkotiki Kompassissa. Esioppilaiden määrän kasvu lisää kustannuksia, mutta kunta saa tuloja lisää kasvavina valtionosuuksina. Kankaisilla esioppilaita on vuonna 2016 keväällä 11 ja syksyllä 7 lasta.

Ennusteen mukaan kirkonkylällä on esikoululaisia 2017 syksyllä 37 lasta ja 2018 syksyllä 28 lasta. Kankaisilla on 2017 syksyllä 8 esikoululaista ja 2018 syksyllä 7 esikoululaista.

Koulukeskuksen laajennusosa otetaan käyttöön kesällä 2016, jossa aloittaa toimintansa yksi esiopetusryhmä ja loput ikäluokasta ovat esiopetuksessa yksityisessä Päiväkotiki Kompassissa. Opetusministeriön suosituskoko esikouluryhmälle on max. 20 lasta. Esiopetuksen henkilöresurssit ja tuntikehykset sopeutetaan muuttuviin oppilasmääriin.

Uusi esiopetuksen opetussuunnitelma otetaan käyttöön elokuussa 2016. Koulukeskuksen uudessa alkuopetusyksikössä pyritään kehittämään ja toteuttamaan uuden opetussuunnitelman mukaisia pedagogisia yhteistyömuotoja esikoulun, 1.-2.luokkien sekä Päiväkotiki Kompassin esikoululaisten kanssa, hyödyntäen uuden toimintaympäristön mahdollisuudet. Kankaisten koulun esiopetus hyödyntää myös toimintaympäristön tarjoamia yhteistyömahdollisuuksia esikoululaisten ja isompien oppilaiden oppimisessa.

6.3.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Pedagogisen yhteistoiminnan kehittäminen	
Toimenpide/toimenpiteet: 1. Pedagogisen yhteistoiminnan suunnittelu ja toteuttaminen	Mittari/mittarit: 1. Tapahtumien ja toiminnan määrä

6.4. Yleissivistävä koulutus

Vastuhenkilö: rehtori Sari Peltola

6.4.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Puulan seutuopiston tehtävänä on toteuttaa vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaista koulutustehtävää ja vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin. Järjestettävä koulutus painottuu taide- ja taitoaineisiin, terveyttä edistäviin aineisiin sekä tietoyhteiskunnan kansalaisvalmiuksia kehittäviin ja aktiivista kansalaisuutta tukeviin aineisiin. Kokonaisresurssi jakautuu sopimuskuntien käyttöön tilattujen opetustuntien mukaisesti.

6.4.2. Toimintaympäristön muutokset

Suunnitelmissa ei ole toiminnallisia muutoksia.

6.4.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Vapaan sivistystyön toteutuminen 2000 opetustunnin laajuisena monipuolisena opetuskokonaisuutena.

Toimenpide/toimenpiteet:

Monipuolisen opetustarjonnan järjestäminen erikikäisille kuntalaisille.

Mittari/mittarit:

1. Kansalaisopiston opetustunnit
2. Taiteen perusopetuksen opetustunnit

6.5. Kulttuuritoimi

Vastuhenkilö: va. kirjastonjohtaja Anne Vihinen 29.2.2016 saakka

6.5.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Kirjasto

Kirjaston tehtävänä on tarjota ajantasaista, uudistuvaa ja asiakkaiden tiedon tarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua. Kirjasto järjestää kirjastonkäytön opetusta koululaisryhmille sekä tarvittaessa muillekin ryhmille. Kirjasto toimii osana Keski-kirjastot -kirjastoverkkoa ja kehittää toimintojaan yhdessä muiden keskisuomalaisen kirjastojen kanssa.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi järjestää kulttuuritilaisuuksia resurssiensa puitteissa. Lisäksi kulttuuritoimi on verkostoitunut lastenkulttuurin alueella Kulttuuriaitan kanssa.

6.5.2. Toimintaympäristön muutokset

Omatoimipalvelukirjaston toiminta jatkuu ja asiakaspalautetta kerätään. Kirjastonjohtajan virkaa ei vuonna 2016 täytetä. Henkilökunnan määrä pysyy suunnilleen samana kuin vuonna 2015 kirjastovirkailijan opintovapaan vuoksi, jolloin tilalle otetaan kunnan kirjastolaitoksen johtajan pätevyysvaatimusten mukainen henkilö määräaikaiseksi kirjastonjohtajaksi ajalle 23.2.2016 – 31.12.2017. Suunnitelmavuosina seurataan kirjastolain ja -asetuksen uudistumista ja pyritään lain mukaiseen henkilökuntarakenteeseen ja -määrään.

Kulttuuritoimen tehtäviä sisällytetään ma. kirjastonjohtajan toimenkuvaan v. 2016 ja Kulttuuriaitan paikallinen suunnittelutyö toteutetaan ostopalveluna.

6.5.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Asiakastyytyvyyden mittaaminen ja lisääminen omatoimipalvelukirjastossa	
Toimenpide/toimenpiteet: 1. Kirjaston asiakaskysely käyttäjille ja ei-käyttäjille	Mittari/mittarit: 1. Käyttäjien määrä 2. Asiakaskyselyn tulokset

6.6. Vapaa-aikatoimi

Vastuhenkilö: vapaa-aikasihteeri Satu Paalanen

Toimialan alaiset tulosalueet:

Liikuntatoimi

Nuorisotoimi

Kuntosali

Lasten aamu- ja iltapäivätoiminta

6.6.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Vapaa-aikatoimi tuottaa ja kehittää yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa kuntalaisille monipuolisia vapaa-aikapalveluja, jotka tukevat asukkaiden hyvinvointia, kasvua, omaehtoista itsensä kehittämistä ja elämän laadun parantamista ja pitää osaltaan näin yllä kunnan elinvoimaisuutta. Vapaa-aikapalvelut tukevat kolmannen sektorin toimintaa tiedotusavulla ja neuvonnalla.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi tuottaa ja kehittää kuntalaisten tarvitsemia liikuntapalveluja ja toimintoja. Se ylläpitää puitteet liikunnan harrastamiselle ja edistää liikunnan avulla terveyttä ja hyvinvointia. Liikuntatoimi tarjoaa ilmaisia salivuoroja seurojen ohjatuille lapsi- ja nuorisoliikunnalle. Liikuntatoimi tekee yhteistyötä eri liikuntatoimijoiden kanssa.

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi järjestää kunnan nuorisotyötä. Se pyrkii parantamaan nuorten elinoloja ja vaikuttamismahdollisuuksia yhdessä eri toimijoiden kanssa. Se ylläpitää nuorisotalon toimintaa nuorille ja tukee nuorten omaa toimintaa sekä osallisuutta nuorisotoimintaan. Monipuolisen kerhotoiminnan takaamiseksi jatketaan yhteistyötä paikallisen 4H-yhdistyksen kanssa. Nuoria palkataan kesätöihin ja kerhon ohjaustehtäviin.

Lasten aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminta tarjoaa lapsille turvallisen ja lapsen kasvua tukevan ympäristön ennen ja jälkeen koulupäivän. Uutena toimintana on yksilöllisen perusopetuksen iltapäivätoiminta ja mahdollisesti myös Kankaisten kyläkoulun iltapäivätoiminta.

6.6.2. Toimintaympäristön muutokset

Kunnan väestörakenne muuttuu ja palvelutarpeet myös sivukylillä kasvavat. Haasteena on eri-ikäisten käyttäjäryhmien huomioiminen suunnittelussa, tiettyjen harrasteiden heikko asema, sisäliikuntatilojen määrä suhteessa kysyntään, kaluston vanheneminen sekä resurssit. Vapaa-aikatoimessa on nyt minimimäärä henkilökuntaa. Henkilökuntaan kuuluvat vapaa-aikasihteeri ja osa-aikaeläkkeellä oleva liikuntapaikojenhoitaja, sekä määräaikaisena ollut 65 % kuntosali- ja liikuntasalivalvoja. Vuoden 2016 alusta kuntosali- ja liikuntasalivalvojan määräaikainen toimi muutetaan toistaiseksi voimassa olevaksi. Kuntalaisten mahdollisuutta osallistua vapaa-ajan palveluiden kehittämiseen toteutetaan asiakastytyväisyyskyselyllä vuoden 2016 aikana.

6.6.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Liikunnan monipuolisten toimintaedellytysten ylläpitäminen ja seurayhteistyön laajentaminen

Toimenpide/toimenpiteet:
Asiakastyytyväisyyskyselyn teettäminen

Mittari/mittarit:
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset

6.7. Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: päivähoidon johtaja Neija Lepistö

6.7.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Päivähoitolaki muuttui 1.8.2015 varhaiskasvatuslaiksi. Lain mukaan kaikilla alle kouluikäisillä lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen ja kunnalla on velvollisuus järjestää varhaiskasvatuspaikka sitä tarvitsevalle työllistymisen tai opiskelun vuoksi kahden viikon kuluessa hakemuksen jättämisestä. Lasten varhaiskasvatus sisältää kunnallisen varhaiskasvatuksen, kunnan kustantaman Kelan maksaman lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen. Kunnallista varhaiskasvatusta toteutetaan päiväkodeissa (2) ja perhepäivähoitona hoitajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoitossa sekä seudullisesti Jyvässeudun päivähoitoverkostokuntien ja tarvittaessa muidenkin lähikuntien palveluissa. Varhaiskasvatuksen toteutuksen pohjana on vanhempien kanssa yhteistyössä laadittu lapsikohtainen varhaiskasvatussuunnitelma kaikissa hoitomuodoissa.

Päiväkotihoito

Päiväkoti Touhuvakassa toimii kaksi 20-paikkaista ryhmää ja esiopetuslasten 14-paikkainen hoitoryhmä. Toisen ryhmistä toimii vuorohoitoryhmänä ja perhepäivähoitolasten varahoitoryhmänä. Päiväkotihoitossa ei ole huomioitu koulutoimen alaisia esikoululaisia, jotka eivät käytä varhaiskasvatuspalveluita. Päiväkoti Ruuhiryhmä toimii 18 -paikkaisena ollen avoinna vanhempien työvuorojen mukaan.

Perhepäivähoito

Omassa kodissaan työskenteleviä hoitajia on 2, joilla on yhteensä 8 paikkaa. Perhepäivähoidon varahoito järjestetään päiväkotitouhuvakassa. Sekä päiväkotitouhuvakassa että perhepäivähoitossa on käytettävissä myös erityislastentarhanopettajan tuki tarpeen mukaan.

Kotihoidon tuki

Kunnallisen varhaiskasvatuksen sijaan perhe, jossa on alle 3-vuotias lapsi, voi hakea Kelalta kunnan kustantamaa lapsen kotihoidon tukea lapsensa hoitoon kotona tai hoitaa lapset yksityisen palveluntuottajan toimesta hakemalla palveluseteliä tai yksityisen hoidon tukea. Kunnassa toimii kaksi yksityistä perhepäivähoitajaa ja yksityinen 42-paikkainen päiväkotitouhuvakassa.

6.7.2. Toimintaympäristön muutokset

Päivähoidon rakenneuudistussuunnitelman toteuttamista jatketaan edelleen. Suurimpana rakenteellisena muutoksena on koulutoimen alaisen esiopetusryhmän siirtyminen syksyllä 2016 päiväkotitouhuvakasta uusiin tiloihin koulun laajennuksen valmistuttua. Samalla myös hoitoeskarit siirtyvät koululle ja Touhuvakkaan vapautuu uusia varhaiskasvatuspaikkoja niitä tarvitseville. Siirto edellyttää alkukevästä perusteellista valmistelua varhaiskasvatuksen, koulutoimen ja ruokahuollonkin välillä. Budjetoinnin osalta tämä näkyy lähinnä materiaalihankinnoissa. Investointiohjelmassa Touhuvakan laajennukseen on varattu rahaa vuodelle 2017. Sitä ennen varhaiskasvatuksessa tullaan hyödyntämään vapaita tiloja parhaalla mahdollisella tavalla.

Toisena merkittävänä asiana ovat varhaiskasvatuslain 2. vaiheen muutokset ja hallitusohjelman vaikutukset, joihin on varauduttava ja, joista saadaan tietoa vasta tämän talousarvion laadinnan jälkeen. Varmaa on, että opetushallitus määrittelee uudet varhaiskasvatuksen perusteet, minkä vuoksi kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on laadittava täysin uusiksi. Tätä varten perustetaan työryhmä, joka aloittaa vasun päivittämisen yhdes-

sä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Muita muutoksia voivat olla mm. subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaaminen, yli 3-vuotiaiden lasten ja kasvattajien määrän suhdeluvun 1/7 korottaminen 1/8:aan ja päivähoitomaksujen korottaminen, jotka ovat vielä luonnosvaiheessa. Suhdelukujen muutos aiheuttaa ison ristiriidan nykyisten Touhuvakan tilojen osalta. Terveysviranomaisten mukaan Touhuvakassa saa olla paikalla yhtäaikaisesti 51 lasta, kun laki antaisi mahdollisuudet vaikkapa kolmeen 24 lapsen ryhmään, jos kaikki lapset olisivat yli 3-vuotiaita.

Edelleen seurataan varhaiskasvatuspaikkojen käyttäjien määriä niin kunnallisella kuin yksityiselläkin puolella, jotta osattaisiin varautua kysyntään pidemmällä tähtäimellä ja huolehtimaan pätevän henkilöstön riittävydestä suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle suunnitelmavuosien aikana.

6.7.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Päivähoidon rakenneuudistussuunnitelman toteuttamisen jatkaminen	
Toimenpide/toimenpiteet: Esiopetuksen siirto koulun tiloihin	Mittari/mittarit: Toteutunut/ei toteutunut

7. Tekninen lautakunta

7.1. Teknisen toimen hallinto

Vastuhenkilö: kehitysjohtaja Matti Nikupeteri

Toimielimen alaiset tulosalueet:

- Yhdyskuntasuunnittelu*
- Ympäristöjaosto*
- Liikenneväylät*
- Jätehuolto*
- Puistot ja yleiset alueet*
- Toimitilapalvelut*
- Muut toimitilapalvelut*
- Maa- ja metsäalueet*
- Sisäinen palvelutoiminta*
- Vesihuolto*

7.1.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Toimintaa kuuluu henkilöstöhallinto ja toimialan yleinen hallinto ja kehittäminen. Tekninen toimiala muodostuu pääasiassa kunnan ydintoimintoja tukevista palveluista.

7.1.2. Toimintaympäristön muutokset

Teknisen toimen hallinnon resursseja on supistettu painottamalla työpanosta enemmän tuotannollisiin tehtäviin. Hallintoyksikkö on valmistellut vesihuollon yhtiöittämistä, mutta asiaa ei saatane ratkaistua vielä 2016 aikana. Palvelutalon siivoustoimi siirtyy teknisen toimen siivoustiimiin. Liikuntatoimen henkilöstö ja toiminnot siirtyvät selkeästi sivistystoimen alaisuuteen. Uuden valtakunnallisen hallitusohjelman myötä on vireillä useita lakimuutoksia, joiden vaikutuksesta toimintaa ei ole vielä tarkempaa tietoa. Niistä aiheutuviin rakenteellisiin haasteisiin tulee vuoden aikana varautua. Tietotekniset muutokset vaativat osaamisen aktiivista kehittämistä. Hallinnon läpinäkyvyyttä kehitetään edelleen.

7.1.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Teknisen toimen rakenteelliset muutokset sujuvaksi toiminnaksi	
Toimenpide/toimenpiteet: Henkilöstön ja asiakkaiden palaute	Mittari/mittarit: Muutosten vaikutusten arviointi lokakuussa

TALOUS					
ulkoinen / sisäinen					
1000 euroa					
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet					
	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018
Toimintatulot	1 726	1 744	2 098	1 919	1 919
Hallinto ja lautakunta					
Yhdyskuntasuunnittelu	5		5	5	5
Rakennusvalvonta	38	61	55	55	55
Liikenneväylät					
Jätehuolto	97	82	84	84	84
Puistot ja yleiset alueet					
Toimitilapalvelut	1 192	1 216	1 434	1 255	1 255
Muut toimitilapalvelut	394	385	520	520	520
Maa- ja metsätilat	129	175	134	134	134
Sisäinen palvelutoiminta	523	591	709	709	709
Vesihuoltolaitos	301	335	312		
Toimintakulut	2 409	2 529	2 935	2 954	2 850
Hallinto ja lautakunta	99	92	67	67	67
Yhdyskuntasuunnittelu	128	137	123	123	123
Rakennusvalvonta	117	79	88	88	88
Liikenneväylät	61	85	79	79	79
Jätehuolto	77	69	72	72	72
Puistot ja yleiset alueet	9	5	37	37	37
Toimitilapalvelut	894	991	1 122	1 141	1 037
Muut toimitilapalvelut	436	430	615	615	615
Maa- ja metsätilat	28	35	38	38	38
Sisäinen palvelutoiminta	560	606	694	694	694
Vesihuoltolaitos	201	207	230		
Toimintakate	-683	-785	-837	-1 035	-931

7.2. Yhdyskuntasuunnittelu

Vastuhenkilö: kehitysjohtaja Matti Nikupeteri

7.2.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Tavoitteena on luoda valmiuksia uusien asukkaiden ja monipuolisen yritystoiminnan sijoittumiselle Toivakkaan. Painopisteinä ovat rantojen ja kirkonkylän kaavat.

7.2.2. Toimintaympäristön muutokset

Aluearkkitehtitoiminnasta luovutaan 2015 lopussa. Tavoitteena on käynnistää yhteistyö Laukaan kunnan kanssa. Konsulttityöhön joudutaan kuitenkin turvautumaan useimmissa kunnan kriittisissä kaavoitushankkeissa. Maakuntakaavoituksen etenemistä tulee seurata tarkasti, samoin muiden kuntien kaavoitushankkeita.

Vuonna 2015 alkanutta kiinteistökartoitusta jatketaan. Kartoitustyön avulla saadaan parannettua kiinteistöveron tuottoa. Kartoittajan avulla parannetaan myös rakennuslupiin liittyviä palveluja.

7.2.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Itäsen rantaosayleiskaava, Viisarimäen yritysalueen ja Saarinen II alueen kaavat valmistuvat	
Toimenpide/toimenpiteet: Kaavojen vaihe	Mittari/mittarit: Kaavat hyväksytään kunnanvaltuustossa

7.3. Ympäristöjaosto

Vastuhenkilö: Kehitysjohtaja Matti Nikupeteri

7.3.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Jaosto toimii itsenäisenä lupaviranomaisena. Rakentamisen lupia myönnetään keskimäärin 100 kpl vuodessa. Toiminnassa tasapainoillaan oikeusvarmuuden ja joustavien toimintamallien välillä.

7.3.2. Toimintaympäristön muutokset

Yksikössä toimivat osa-aikainen rakennustarkastaja ja lupasihteeri. Lupaprosessiin liittyviä, asiakkaille lisäarvoa tuottavia uusia toimintamuotoja kehitetään. Sähköisen asioinnin kokeilu aloitettiin 2013 lopussa ja sen käyttöastetta pyritään parantamaan ja toimintamallia sujuvoittamaan. Piirustusarkiston sähköistäminen on edistynyt työllisyystukien avulla ja sen käytettävyyttä kehitetään. Yhteistyötä Keski-Suomen kuntien välillä syvennetään. Sitovana tavoitteena on edelleen paljon aikaa vievien katselmusten vähentäminen ja sitä kautta toiminnan tehostaminen. Rakennusjärjestyksen muutos aloitetaan alkuvuodesta.

7.3.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Rakennusjärjestyksen uudistaminen	
Toimenpide/toimenpiteet: Kiinteistökartoituksesta ja lainsäädännön muutoksista aiheutuvat rakennusjärjestyksen muutosten valmistelu	Mittari/mittarit: Rakennusjärjestyksen hyväksyminen

7.4. Liikenneväylät

Vastuhenkilö: kunnallisteknikko Jouko Reinikainen

7.4.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Toiminta käsittää katujen kunnossapidon, tievalaistuksen ja viitoituksen asemakaava-alueella sekä yksityistien kunnossapitoavustukset. Kunnossapitotyöt tehdään 2016 pääasiassa kunnan traktorilla. Ostopalveluina hoidetaan tievalaistus ja katujen korjaukset. Yksityistieavustuksia maksetaan n. 60 tiekunnalle. Liikenneturvalisuutta parannetaan mm. kevyen liikenteen väylän rakentamisella Aittojärven suuntaan (investointihanke).

7.4.2. Toimintaympäristön muutokset

Toiminnan jatkuvuutta ja toimintatapoja selvitetään vuosille 2016–2017. Järjestely, jolla kiinteistöille annetaan osoite, kuvataan ja sitä selkeytetään.

7.4.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Liikenneväylien luokittelu	
Toimenpide/toimenpiteet: Katujen ja yksityistien luokittelu liikennemäärien ja -tarpeen perusteella.	Mittari/mittarit: Luokittelu valmis

7.5. Jätehuolto

Vastuhenkilö: kunnallisteknikko Jouko Reinikainen

7.5.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Toiminta käsittää jätehuollon järjestämisen ja neuvonnan jätehuoltoasioissa. Kuiva- ja biojäte toimitetaan sopimusperusteisena kuljetuksena Mustankorkea Oy:lle, kuten myös puhdistamolietteet. Hyötykeräyspisteissä kerätään talteen paperia, pahvia, pienmetallia ja lasia. Keväällä järjestetään vaarallisten jätteiden keräyspäivä, vaarallisia jätteitä otetaan vastaan kerran kuukaudessa jätevedenpuhdistamolla. Jätehuoltoon liittymättömistä tehdään tarkistusta yhdessä ympäristötoimen kanssa. Ekomaksulla katetaan kierrätyspisteiden (paperi, lasi, pienmetallit) ylläpitoa ja vaarallisten jätteiden keräystä.

7.5.2. Toimintaympäristön muutokset

Jätehuoltoalalla ei ole toimintakaudella näkyvissä merkittäviä toimintaan vaikuttavia muutoksia.

7.5.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Tiedottamisen lisääminen	
Toimenpide/toimenpiteet: Nettisivujen päivittäminen ja artikkelien laatiminen	Mittari/mittarit: Tiedottamisen määrä

7.6. Puistot ja yleiset alueet

Vastuhenkilö: kunnallisteknikko Jouko Reinikainen

7.6.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Toiminta käsittää puistojen ja yleisten alueiden kunnossapitotyöt. Yleisten alueiden auraukset ja hiekoitukset tehdään kunnan traktorilla. Varsinaista henkilöstöä ei ole, hoitotöissä käytetään myös kesätyöntekijöitä.

7.6.2. Toimintaympäristön muutokset

Toiminnan jatkumista kunnan omalla työllä ja toimintatapoja selvitetään vuosille 2016–2017. Asemakaava-alueen puistoja ja kunnan maa-alueiden maisemallista ilmettä kehitetään kevään aikana toteutettavilla puuston käsittelyllä.

7.6.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Kirkonkylän luonnonhoitosuunnitelman toteuttaminen alkaa	
Toimenpide/toimenpiteet: Asemakaava-alueen puuston käsittely	Mittari/mittarit: Palaute alueen asukkailta

7.7. Toimitilapalvelut

Vastuhenkilö: kehitysjohtaja Matti Nikupeteri: Siivoustoimen osalta ruokapalveluesimies Miia Pynnönen

7.7.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Toiminta käsittää kunnan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, liike- ja teollisuusrakennusten, sivistystoimen, sosiaalitoimen ja muun hallintotoimen rakennusten ja alueiden hoidon ja kunnossapidon.

Vuokrahuoneistoissa tehdään tarvittaessa huoneistojen korjauksia kunnan kirvesmiehen työnä asunnon tyhjentyessä. Kesällä palkataan nuoria kesätyöntekijöiksi. Kaikissa kiinteistöissä tehdään tarvittaessa korjaustöitä.

Kiinteistöhoidossa on kolme kiinteistöhoitajaa ja siivoustiimissä kuusi työntekijää, joista 2 työskentelee palvelukeskuksella. Kiinteistöhoitajat tekevät monimuotoisia työtehtäviä ja osallistuvat myös laitoshoitotöihin (vesi- ja viemärlaitos). Toimitilojen korjaustöissä on yksi tuntipalkkainen rakennusmies, joka osallistuu myös muihin kiinteistöhoito ja laitostöihin.

7.7.2. Toimintaympäristön muutokset

Alkanutta toimintojen lähiesimiestyön kokeilu vakinaistetaan. Kunnan varikon käyttöönotto ja siihen liittyvien toimintojen järjestelyt toteutetaan toimintavuoden aikana. Tavoitteena on kiinteistöjen energiankulutuksen alentaminen.

7.7.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Sähköinen huoltokirja otetaan käyttöön uusien rakennusten osalta	
Toimenpide/toimenpiteet: Tietojen kerääminen rakennushankkeiden aikana, henkilöstön koulutus ja järjestelmän käyttöönotto	Mittari/mittarit: Sähköinen huoltokirja on otettu käyttöön uusissa rakennuksissa

7.8. Muut toimitilapalvelut

Vastuhenkilö: kehitysjohtaja Matti Nikupeteri. Siivoustoimen osalta ruokapalveluesimies Miia Pynnönen

7.8.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Toiminta käsittää kunnan omien kiinteistöjen kiinteistöhuollon sekä talonmies- ja siivouspalvelujen myynnin Kiinteistöyhtiö Toivakanhakalle, Toivakan Vanhustentukiyhdistykselle ja palokunnalle. Kiinteistöhoidon työt jakautuvat kolmelle kiinteistöhoitajalle ja siivoustyöt siivoustiimille (6 työntekijää). Kiinteistöhoitajille on määritelty omat kiinteistöt, joista he vastaavat (työparitiimit). Menot vyörytetään laskennallisesti eri kiinteistöille ja laskutetaan Toivakanhakalta ja Vanhustentukiyhdistykseltä.

7.8.2. Toimintaympäristön muutokset

Sekä talonmiespalveluiden että siivoustyön lähiesimiesten toimintamalleja sekä sisäistä yhteistyömallia kehitetään edelleen.

7.8.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Toiminnallisia säästöjä	
Toimenpide/toimenpiteet: Siivoustyön laadun ja tuottavuuden arviointi	Mittari/mittarit: Siivoustyön mitoituksen soveltaminen käytäntöön

7.9. Maa- ja metsäalueet

Vastuhenkilö: kunnanjohtaja

7.9.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Toiminta käsittää kunnan maa- ja vesialueiden hoidon ja myynnin sekä maa-ainesten myynnin. Tavoitteet kunnan metsien hoidosta ja puunmyynnistä asettaa kunnanhallitus. Uusien alueiden käyttöönotoista tehdään selvityksiä ja suunnitelmia.

7.9.2. Toimintaympäristön muutokset

Asemakaava-alueen puistoja ja kunnan maa-alueiden maisemallista ilmettä kehitetään toiminta vuoden aikana toteutettavilla puuston käsittelyllä. Perustetaan uusi toimi ulkoalueiden hoitoa varten.

7.9.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Kirkonkylän ilmeen kohentaminen	
Toimenpide/toimenpiteet: Kirkonkylän puuston hakkuut	Mittari/mittarit: Saatu palaute

7.10. Sisäinen palvelutoiminta

Vastuhenkilö: kehitysjohtaja Matti Nikupeteri. Ruokahuollon osalta ruokapalveluesimies Miia Pynnönen.

7.10.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Toiminta käsittää konekeskuksen palvelut. Palveluina tehdään kaavakatujen kunnossapito, kunnan kiinteistöjen auraukset, hiekoitukset ja muut teknisen toimen kuljetukset. Työntekijänä on puolipäiväinen tuntityöntekijä, joka tekee myös muita kiinteistöhoitotöitä ja jätevedenpuhdistamon hoitotöitä.

Ruokahuollon toiminnasta vastaa ruokapalveluesimies. Työntekijöitä ruokahuollossa on Ruokapalveluesimiehen ja emännän lisäksi yhteensä kuusi.

Koulun keittiöstä on tehty ruokahuoltoselvityksessä v.2010 pääkeittiö, josta jaetaan lounasruoka ja väli- ja iltapalat kouluaikoina kaikkiin kohteisiin. Kohteita koulukeskuksen keittiö, puukoulun erityisryhmä, palvelukeskus keittiö, kotipalveluasiakkaat, Kankaisten koulu(v.2015), Ruuhiryhmän ryhmäperhepäiväkoti, Touhuvakan päiväkotij ja virikekerho (1 x vko). Muina kuin koulun aukioloaikoina palvelukeskuksen keittiö toimii pääkeittiönä.

Sisäiset palvelut laskutetaan kultakin kustannuspaikalta erikseen.

7.10.2. Toimintaympäristön muutokset

Konekeskukselle ja muulle huoltotoiminnalle suunnitellaan uudet tilat ja aloitetaan niiden rakentaminen.

Ruokahuollon toiminnan tehostamista jatketaan edelleen, toimintaa on v. 2015 aikana muokattu niin, että Kankaisten koulun ruoan itsevalmistus päättyi kesäkuussa ja työntekijä siirtyi koulukeskukselle aamutyövoimaksi elokuussa. Ruoat kuljetetaan ravitsemistyöntekijän kyydissä Kankaisille. Aloitetaan selvitystyö yhdistelmätyöntekijän tarpeesta ja hänen mahdollisesta työnkuvasta.

7.10.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Ruokahuolto; Kriisiajan ruokahuollon toteutus	
Toimenpide/toimenpiteet: Luodaan uusi ajantasainen suunnitelma, jonka yhteydessä tarkastellaan muut sidosryhmät ja heidän mahdollinen osallistuminen	Mittari/mittarit: Suunnitelma tehty 1.10.2016 mennessä

7.11. Vesihuolto

Vastuhenkilö: kunnallisteknikko Jouko Reinikainen

7.11.1. Toiminnan kuvaus ja toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitokseen kuuluu jätevedenpuhdistamo, Maunosen (2) vedenottamo, Mannisen vedenottamo, vesi- ja jv-pumppaamot ja -verkot. Toiminta käsittää vesihuollon rakennusten, koneiden ja laitteiden kunnossapidon. Jätevedenpuhdistamoa hoidetaan tuntityönä. Vesilaitoksen hoidosta vastaa kunnallisteknikko. Toiminnan tavoitteena on hyvälaatuisen veden toimittaminen kuluttajille sekä puhdistaa jätevesi lupaehtojen mukaisesti. Vesi- ja jätevesimaksujen taksojen korotukset päätetään erikseen.

7.11.2. Toimintaympäristön muutokset

Rakennetaan vesihuoltoon kaukovalvontaa ja varavoimaa sekä uusia liittymiä. Laitosten hoitotyötä varten esitetään vesi- ja jv-laitosten hoitajan palkkauksen jatkamista.

7.11.3. Kunnan strategiaa tukeva sitova tavoite

Sitova tavoite: Vesihuoltoverkoston tehostaminen	
<p>Toimenpide/toimenpiteet:</p> <ol style="list-style-type: none"> Olevien rakennusten liittäminen vesihuoltoverkostoon Vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden vahvistaminen Vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitys 	<p>Mittari/mittarit:</p> <p>Toimenpiteiden toteutuminen</p>

8. Rahoitus

Rahoitusosa					
Rahoituslaskelma	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TA 2017	TA 2018
Kunnan toiminta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	1529	491	546	332	357
Satunnaiset erät	200				
Inestoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	1648	3010	3740	1390	1840
Rah.osuudet investointeihin	73				
Käyttöom. Myyntitulot	412	60	50	50	50
Vars. toiminta ja investoinnit netto	-1164	-2950	-3690	-1340	-1790
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainojen lisäys	102				
Antolainojen vähennys	7	7	7	7	7
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		2000	3000	1000	2000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-317	-367	-538	-617	-750

Investoinnit	2016	2017	2018
Yleishallinto			
Toivakka-talo, toimistorakennus	1 350 000		
Asunto-osakkeet			
rivitalo-osakkeen osto	150 000	150 000	150 000
Tietojärjestelmät	50 000	50 000	50 000
ProEconomica uusi versio			
varmuuskopiointi ym.			
Arkiston sähköistäminen			
Kunnan paperiarkistojen sähköistäminen		30 000	30 000
Perusturvalautakunta			
Palvelukeskus			
Palvelukeskuksen peruskorjaus	200 000	300 000	300 000
Palvelukeskuksen hankesuunnitelma	20 000		
Idankodin ikkunoiden uusiminen	10 000		
Terveysasema			
Sadevesijärjestelmä		50 000	
Kotihoito			
Kotihoidon mobiililaite	10 000		
Sivistystoimenlautakunta			
Toivakka-talo, koulun laajennus	600 000		
Koulukeskus			
TVT-laitehankinnat	25 000	25 000	25 000
Kankainen-Ruuhimäki koulu-päiväkotihanke			
Ruuhimäen päiväkodin muutostyöt	15 000	15000	
Kankainen-Ruuhimäki koulu-päiväkotihanke			900 000
Päiväkoti Touhuvakka			
Päiväkodin LVI-työt ja ovien uusiminen	40 000		
Eskaritilojen muuttaminen päivähoitotilaksi	15 000	100 000	
Vapaa-aikatoimi			
Jääkiekkokaukalon uusinta		40 000	
Tekninen Lautakunta			
Maanhankinta		300 000	300 000
Kiinteistöt			
Keskuskeittiön uunin uusinta	15 000		
Vuokratalojen ikkunoiden uusiminen			
Vuokratalojen lämpölaite	50 000		
Vuokratalojen piha-alueet	10 000		
	2 560 000	1 060 000	1 755 000

	2016	2017	2018
Kunnallistekniikka			
Kevyen liikenteen väylä Aittojärvi	200 000		
Liikenneväylien valaistus	10 000	40 000	25 000
Liikenneväylien korjaukset		50 000	
Saarisen ja Aittojärven asfaltointi		50 000	
Keskustan pysäköintialueiden rakentaminen			40 000
Koko kunnan teiden luokittelu (I-III)	30 000		

Viisarimäen yritysalueen kaavoitus ja kunnallistekniikka	500 000		
Kirkonkylän hulevesijärjestelmän päivitys	50 000		
Saarinen 2 kaavoitus ja kunnallistekniikka	50 000	150 000	
Yleiskaavoitus	200 000		
Vesihuoltolaitos			
Varavoima/UV-suodatus	60 000		
Johtokartoitus	40 000		
Vesihuollon liittymät ja saneeraus	20 000		
Ympäristönsuojelu			
Luonnonvaraselvityksen jatkaminen		20 000	
Kiinteistöhuolto			
Energiainvestoinnit koulu/palvelukeskus	20 000	20 000	20 000
Yhteensä	1 180 000	330 000	85 000

Investoinnit yhteensä **3 740 000** **1 390 000** **1 840 000**

Yhteensä **6 970 000**

